

ΌΡΟΘΟΖΟΝ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΑΠΤΙΣΤΑ

ΔΙΜΗΤΡΙΑΙΟ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΤΡΙΚΗΝ ΣΑΝΤΕΣΜΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ.
ΕΛΛΑΔΟΣ

Κάνιγγος 32 • ΤΘ 8122 • 100 10 Αθήναι
Τηλ. 210 3814087 - Fax: 210 3812133

ΕΤΟΣ Γ' • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 60
ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006

Έκδότης:
δ Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος
Αθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Έποπτεύουσα
Συνοδικὴ Ἐπιτροπή:

† δ Μεσογαίας & Νήσων
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

† Ιερομόναχος
Ιάκωβος Αδελφοθεῖτης

Διευθυντής:

† δ Θεσσαλονίκης ΕΥΘΥΜΙΟΣ
Τηλ. 2310 622515

Φωτοστοιχειθεσία - Έκτύπωση:
Νικόλαος & Ευθύμιος Κ. Σανιδᾶς

Τιμὴ τεύχους 1€
Έτησια συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ 10 €
Έτησια συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ 15 €

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

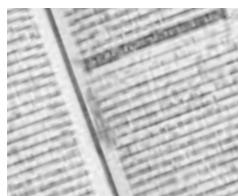
ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΑΙ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

411 / 413

ΚΥΡΙΑΚΗ
ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

416

ΓΛΩΣΣΑ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΗ -
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ

418

Η ΚΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ
ΚΑΙ Η ΕΠ' ΑΥΤΗΣ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ

423

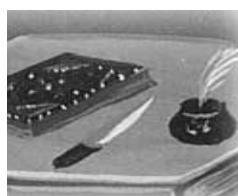
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

427

ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΚΑΙ ΑΡΕΣΕΙΣ

430

ΕΝ ΒΡΑΧΕΙ ΡΗΜΑΤΙ
ΚΑΙ ΠΟΛΗ ΣΥΝΕΣΕΙ

433

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ
ΣΙΓΗΣΕΙΣ

437

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΙΒ'

ΕΠΙ ΤΗ ΛΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Φ·Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΟΗΜΗΝ Φ ΜΕΝΗΣ ΕΠΙΒΑΛΛΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

πρὸς τὰ ἐν Κυρίῳ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα, τὰ τε ἔγγονος καὶ μακράν.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Ἄυτή ἔστιν ἡ μαρτυρία τῶν Ἅγίων Ἀποστόλων, ὅτι «πάντες ἡμεῖς ἔσμεν μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου»¹. Αὐτή ἔστι δόμολογία πίστεως καὶ μαρτυρία, ὅτι «μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ Ἀπόστολοι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ»². Καὶ τοῦτο, καθότι αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδραίωσεν τοὺς ἄγιους αὐτοῦ Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους εἰς τὴν πίστιν τῆς Ἀναστάσεως, ὀλίγον πρὸ τοῦ Σωτηρίου Πάθους του, προιλέγων: «Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὅψιμοι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν»³. Καί· «ταῦτα λελάηκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ»⁴.

Ἐντως, ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος κατέστη ἡ ἀφορμὴ τῆς παντοτινῆς χαρᾶς τῶν Ἅγίων Ἀποστόλων, οὕτως ὥστε νὰ εὐαγγελίζονται μὲ παρρησίαν καὶ δύναμιν ὀκλόνητον καὶ πίστιν ἀγήτητον «τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Ἀνάστασιν»⁵ εἰς τὸν κόσμον, καὶ νὰ ὑποστοῦν καρτερικὰ τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια «εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν»⁶. Οὕτως ὥστε νὰ «δέρωνται» ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτοὶ νὰ ἀποχωροῦν «χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὄντος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι»⁷.

Ἄλλὰ καὶ τῆς ἴδικῆς μας ἀνεκλαλήτου χαρᾶς ἀφορμὴ καὶ αἰτία ὑπάρχει τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. «Χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται, τῆς Ἀναστάσεως τὴν πεῖραν εἰληφότα» φάλλει ἡ Ἅγια ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ· καὶ πάλιν· «Πάσχα· ἐν χαρᾷ ἀλλήλους περιπτύξωμεθα». Καὶ τοῦτο διότι τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἀπόδειξιν τῆς ἀμάχου Θεότητος τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ἐκπληκτικὸν τοῦτο θαῦμα, τὸ μοναδικὸν εἰς τὴν ἴστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἡ ἀποδεικνύει ἀναντίρρητα ὅτι ὁ Κύριος εἶναι παντογνώστης καὶ παντοδύναμος, ἀφοῦ οὗτος προεγνώρισε καὶ προανήγγειλε μὲ κάθε σαφήνειαν ὅχι μόνον τὰ ἄχραντα Πάθη του, τὸν Σταυρὸν, τὴν ταφὴν καὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θαυμαστὴν καὶ ἔνδοξόν του

1) Πράξ. α', 22 καὶ β', 32. – 2) Πράξ. δ', 33. – 3) Ιωαν. ις', 22. – 4) Ιωάν. ιε', 11.

5) Πράξ. ιε', 18. – 6) Ματθ. κδ', 4. – 7) Πράξ. ε', 41.

τριήμερον ἐκ τάφου Ἀνάστασιν. Ὁ Κύριος ἀναγγέλλει «τὰ μέλλοντα Αὐτῷ συμβαίνειν»⁸ δχι μόνον εἰς τοὺς μαθητάς του, ἀλλὰ πρὸς πάντας· καὶ εἰς αὐτὸὺς ἀκόμη τοὺς ἀπίστους Ἰουδαίους, Σαδουκαίους καὶ Φαρισαίους, ὅταν αὐτοὶ «πειράζοντες», ἐξήτουν ἐξ αὐτοῦ «σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς». Τότε ὁ Κύριος ἀπήντησεν εἰς αὐτὸὺς χρησιμοποιῶν τὸ θαῦμα τοῦ Προφήτου Ἰωνᾶ: «Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλίς, σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐδὲ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου· ὥσπερ γάρ ἐγένετο Ἰωνᾶς ὁ προφήτης ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς, τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας»⁹. Δηλαδή, ὅπως ὁ προφήτης Ἰωνᾶς ἔμεινεν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ θαλασσίου κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας καὶ ἐξῆλθεν ἀβλαβής, παρομοίως καὶ ὁ Γιός τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραμείνῃ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, ἔπειτα ὅμως θὰ ἀναστηθῇ. Εἰς ἑτέραν δὲ περίπτωσιν ἔλεγε πρὸς αὐτούς: «Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν»¹⁰. Ὁ ἔρμηνευτὴς τῶν θείων Γραφῶν Πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόδωρος ὁ Ζωναρᾶς διὰ τὸ ὡς ἄνω χωρίον λέγει: «Ναὸν τὸ ἔαυτοῦ σῶμα λέγει· ναὸς γάρ καὶ οἶκος τοῦτο ἔστιν, οὐ μόνον τῆς φυχῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς θεότητος»· ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρακατιὼν διευκρινίζει λέγων ὅτι· «ἔκεινος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ». Καὶ περὶ τῶν Ἀποστόλων πάλιν λέγει· «ὅτε οὖν ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ Γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὡς εἴπεν ὁ Ἰησοῦς»¹¹.

Καθαρώτερον δὲ ὡμίλει ἄλλοστε πρὸς αὐτοὺς λέγων, ὅτι «ὁ Γιός τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται»¹².

«**Ὕ**περ τῆς μεγάλης τῶν πραγμάτων μεταβολῆς. Ὡς τῆς ὑπέρ ἐλπίδος ἐναλλαγῆς. Ὡς μεγάλου πένθους, εἰς εὐθυμίαν καταλήξαντος. Ὡς χαρᾶς διαδεξαμένης τὴν συμφοράν», βροντοφωνάζει ὁ μέγας ἐν Ἱεράρχαις Ἅγιος Ἀθανάσιος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας¹³. Ὁ δὲ Ἅγιος Ἐπιφάνιος Ἐπίσκοπος Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου προσθέττει: «Ἀνέστη Χριστός, ἡ πάντων ἀνάστασις, καὶ χαρὰν πάσῃ τῇ κτίσει ἐδωρήσατο....»¹⁴. Καθαρώτερον ὅμως πάντων ὁ θεόπνευστος Προφητάναξ Δαβὶδ προλέγει εἰς τοὺς Ψαλμοὺς αὐτοῦ περὶ τῆς σημερινῆς ὑπερλάμπρου ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως: «Ἄυτη ἡ ἡμέρα ἡν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ». Προσέξατε ἀγαπητοί μου, δὲν μᾶς καλεῖ ἀπλῶς νὰ χαρωμεν, ἀλλὰ τονίζει: «ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ»¹⁵. Δύο λέξεις χρησιμοποιεῖ μετὰ ἐπιτακτικοῦ δυναμισμοῦ, ὡστε νὰ δυνηθῇ καν δίλγον νὰ προφητεύσῃ ἀρμοδίως διὰ τὴν παγκοσμίως ὑπερουράνιον καὶ ἀσύγκριτον χαράν, τὴν διποίαν ἔφερεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος, καθὼς τότε καὶ εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς· «ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον»¹⁶.

Ταύτην τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν ἔχοντες εἰς τὴν καρδίαν, τὴν φυχήν, τοὺς δόφθαλμοὺς, τὰ αἰσθητήρια πάντα, ἀς διακηρύξωμεν ἔργοις χριστοπρεπέσσιν καὶ λόγοις θεοπρεπέσσιν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν καὶ πάντα ἀνθρώπων τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, διὰ τοῦ χαρμοσύνου ἀναστασίμου παιάνος: «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ». ἵνα «μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν»¹⁷.

Διάπυρος πρὸς τὸν δι' ἡμᾶς Ἀναστάντα Κύριον εὐχέτης.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα 2006

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΑΚΑΡΙΟΣ

8) Μάρκ. ι', 32. – 9) Ματθ. ιβ', 39, 40. – 10) Ἰωάν. β', 19. – 11) Ἰωάν. β', 22. – 12) Μάρκ. ι', 33, 34.

13) P.G. 28, 1073. – 14) P.G. 43, 465. – 15) Ψαλμ. 117, 24. – 16) Ἰωάν. κ', 20. – 17) Ψαλμ. κα', 28.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΣΟΣ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Λ' ΠΕΡΙ ΑΔΙΑΦΘΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΔΙΑΛΥΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΤΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΟΗΤΙΚΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΠΙΔΙΟΙΚΗΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Τέκνα ήμων ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα,
εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, πάσας τὰς ήμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.

Πιὰ τῆς παρούσης προβαίνομεν, σὺν Θεῷ Ἀγίῳ, εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν μιᾶς νέας σειρᾶς Πρωθιεραρχικῶν Ἐγκυκλίων -ύπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Παραινετικὴ Ἐγκύκλιος»- αἱ ὁποῖαι σκοπὸν ἔχουν τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν πληροφόρησιν ὑμῶν περὶ διαφόρων ἐκάστοτε θεμάτων ἐν σχέσει μὲ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ δρώμενα καὶ παραδεδομένα, τὰ ὅποια κατὰ καιροὺς ἀπασχολοῦν ἰδιαιτέρως τὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὴν ἐπικαιρότητα. Ως ἐκ τούτου ἡ ἔκδοσις τῶν Ἐγκυκλίων αὐτῶν δὲν θὰ γίνεται εἰς τακτὰς καὶ συγκεκριμένας χρονικὰς περιόδους, ἀλλὰ περιστασιακά, ὅποτε αἱ καθημεριναὶ περιστάσεις τὸ καθιστοῦν πρόσφορον καὶ ἀναγκαῖον.

Τὸ δὲ θέμα τῆς παρούσης πρώτης Παραινετικῆς Ἐγκυκλίου ἀφορᾷ τὴν (οὐχὶ συχνήν) ἐμφάνισιν ὑπερφυσικοῦ δεσμοῦ νεκροῦ καὶ ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἀδιαλύτου μείναντος σώματος Ιερομονάχου τῆς καινοτόμου ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἐνταφιασμένου ἐν τῇ Ιερᾷ Μονῇ Ἀγάθωνος Λαμίας, γεγονὸς τὸ ὅποιον πολλούς -καὶ ἐξ ήμων- ἐπροβλημάτισε καὶ ὀνησύχησε ποικιλούρφως.

Τὸ πλήρωμα τῆς καθ' ήμᾶς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τούτου τοῦ γεγονότος, καθ' ὅσον φυσικοί, ὑπερφυσικοὶ καὶ θεϊκοὶ δεσμοὶ δὲν εἶναι χθεσινά, προχθεσινὰ ἢ τωρινὰ φαινόμενα, ὀλλ' εἴναι τόσον πανάρχαια, ὅσον καὶ ἡ ἀνθρώπινος ἴστορία.

Ημεῖς πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ἀπὸ τὴν πεῖραν τοσούτων χιλιάδων ἐτῶν, ὅτι ἄγιοι εἶναι μόνον ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν καθαρώτατον βίον καὶ ὀρθόδοξον πίστιν.

1) Βλ. Ἀλφαριθματαρφάβητος Ὅσιου Μελετίου Ὄμολογητοῦ, σελὶς 610, ἐκδ. Σπυρίδωνος Λαυριώτου, Ἀγ. Ὁρος, 1928.

«Ο δέ πολὺς Βασίλειος, ἀγίους εἶναι φάσκει
ῶν βίος καθαρώτατος, ὁρθόδοξος ἡ πίστις,
εἰ καὶ μηδὲν ἐργάζονται, παντάπασιν σημεῖον».¹

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, οἱ οἰκουμενισταὶ νεοημερολογίται ἵσως πανηγυρίσουσιν τὸ γε-
γονὸς καὶ θαυματουργίας διὰ τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐπικοινωνίας καθημερινῶς νὰ
έξαγγείλουν, διὰ νὰ στηρίξουν τὴν παναίρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰς καινοτομίας
των· εἰς δλα αὐτῶν τὰ φιλαρήματα οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' ὁ Ἀγιος Μελέτιος ὁ ὁμοιογητὴς ὁμο-
φώνως μετὰ πολλῶν Πατέρων πάλιν ἀπαντᾶ:

«...ἀλλὰ καὶ τῶν αἱρετικῶν πολλοὶ θαυματουργοῦσι·
τὸ δὲ ἀληθέστερον εἴπεῖν, δαίμονες διὰ τούτων,
ἴνα τῇ πλάνῃ μένωσιν, ἀεὶ κεκρατημένοι,
καὶ διὰ τούτων ἔτεροι, μετάγονται πρὸς ταύτην».²

Ἄλλ' ἴδου καὶ τὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν περὶ τῆς ἀδιαφθορίας νεκρῶν σωμάτων.

Πᾶσα φύσις τῶν ἀνθρώπων ὑπόκειται μετὰ θάνατον εἰς διαφθοράν, δηλαδὴ εἰς διάλυσιν
εἰς τὰ ἔξ ὅν συνετέθη τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Συγχρόνως δύμως, μερικὰ σώματα κεκοι-
μημένων μένουν ἀσινῆ, δηλαδὴ ἀδιάφθορα, ἐκ διαφόρων λόγων. Τρεῖς εἶναι αἱ καθολικαὶ
αἰτίαι τῆς ἀδιαφθορίας τῶν σωμάτων τῶν κεκοιμημένων ὁρθοδόξων: φυσική, ὑπερφυσικὴ
καὶ θεία.

α) **Φυσικὴ** εἶναι τῆς κράσεως· καθὼς λέγει καὶ ὁ Ἀγιος Βασίλειος, ὅτι ἡ διαφορὰ εἰς τὰς
κράσεις τῶν διαφόρων ἀνθρώπων εἶναι ὅση μεταξὺ σιδήρου καὶ φυγάνων. Τὰ δυνατῆς
κράσεως νεκρὰ σώματα πρέπει νὰ μένουν εἰς τὸν τάφον πολλὰ χρόνια πρὸς διάλυσιν.

Τὴν δὲ φυσικὴν ἀδιαφθορίαν βοηθάει ὁ καιρὸς καὶ τὸ ἔδαφος· οἱ ἀποθηκοντες ἐν
καιρῷ χειμῶνος, χιόνων καὶ παγετῶν δυσκολώτερα διαλύονται, ἀλλὰ καὶ ἡ σύστασις τοῦ
ἔδαφους ἐμποδίζει πολλάκις τὴν φυσικὴν διάλυσιν, καθὼς καὶ ἡ βαρεῖα καὶ μακροχρόνιος
φαρμακευτικὴ ἀγωγή. Ἡ φυσικὴ αὕτη ἀδιαλυσία ἀντιμετωπίζεται μὲ τὴν μετάθεσιν τοῦ
ἀδιαφθόρου σκήνους εἰς ἄλλον τάφον ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

β) **Ὑπερφυσικὴ** συμβαίνει ἀπὸ νόμιμον ἀφορισμόν, ἢ ἀπὸ ἀδικίαν μερικὴν ἢ γενικήν.
Ἀκολουθεῖ εἰς τοιούτου εἴδους ἀδιαλυσίας νὰ διαλύωνται, ὅταν λυθοῦν ὁ μὲν ἀφορισμὸς
ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὰ πρόσωπα, αἱ δὲ ἀδικίαι διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀντικει-
μένου τῆς ἀδικίας, ἢ τῆς προσφερομένης συγγνώμης ὑπὸ τῶν ἀδικηθέντων.

γ) **Θεία** καὶ ὑπερφυσικὴ ἀδιαλυσία συμβαίνει εἰς τὰ λείφανα ἀγίων ἀνδρῶν, ὅν ὁ βίος
ἡτο καθαρὸς καὶ ἡ πίστις ὁρθόδοξος, ὡς προεγράψαμεν ἀνωτέρω. «Αἱρετικὸς δὲ ποιῶν
σημεῖα ἥ προφητεύων, δῆλος (δηλ. φανερός) ἐστὶν ὅτι ὑπὸ δαιμόνων ἐμπαίζεται, καίτοι νο-
μίζει ἐκ Θεοῦ ἐνεργεῖσθαι αὐτῷ τὰ τοιαύτα»³. Σημεῖα τῶν δὲ ἀδιαφθόρων Ἅγιων λειψά-
νων εἶναι, ὅτι ἔχουν μορφὴν ὠραίαν, εὐώδη, ἐξηραμένην, ἡμερον καὶ εὐπρόσιτον,
ώσαν νὰ κοιμῶνται. Καὶ ἐπίσης συχνά, βρύουσι καὶ διάφορα θαύματα.

Τὰ ἐναντία ἀκολουθοῦσι εἰς τὴν φυσικὴν καὶ ὑπερφυσικὴν ἐπὶ ἀφορισμῷ καὶ ἀδικίᾳ
ἀδιαλυσίαν: τὰ λείφανα τότε εἶναι ἄσχημα καὶ δυσειδῆ, δυσώδη καὶ βρωμερά·
εἶναι φουσκωμένα, προξενοῦν δὲ φόβον, ἀποστροφὴν καὶ φρίκην εἰς τοὺς ὁρῶντας
αὐτά, καθὼς καὶ τὸ ἐν λόγῳ ἐν Λαμίᾳ λείφανον ἐπροξένησεν, εἰς ἀρκετοὺς οἱ ὁποῖοι
τὸ εἶδαν εἴτε ἐκ τοῦ σύνεγγυς, εἴτε διὰ τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐπικοινωνίας .

2) Βλ. αὐτόθι ὡς ἄνω, σελὶς 611.

3) Βλ. Κ' ἐρώτησις ἐκ τοῦ Ὁδηγοῦ τοῦ Ὁσ. Ἀναστασίου τοῦ Σιναϊτοῦ, ἐκδ. Χρυσάνθου Σκουρτανιώτου Μοναχοῦ, Ἀγιον Ὅρος 1970, σελ. 72.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά· οἱ Οἰκουμενισταὶ νεοημερολογίται ἐν ὅψει τῆς μετὰ τοῦ Πάπα προσεγγίσεως δι’ ἔνωσιν καὶ τῆς ἐν γένει διαρκῶς διογκουμένης παναιρετικῆς καὶ πανθρησκειακῆς συμφιλιώσεώς των, θέλουσι κινήσει κάθε δριον, ὡστε νὰ δικαιολογήσουν τὴν προδοσίαν των. Ἡ κατὰ παραχωρήσει Θεοῦ ἐμφανισθεῖσα ἐν Λαμίᾳ ἀδιαλυσίᾳ τοῦ γνωστοῦ λειψάνου ἀς μὴ σαλεύσῃ οὐδένα ἐξ ὑμῶν ἀπὸ τὴν ὁρθοτάτην ὁδὸν τῆς Πίστεως. Ἱσως τοῦτο ἐπεσυνέβη διὰ νὰ δοκιμασθῇ ἡ πίστις ὅλων ἡμῶν, τῶν κατακολουθούντων τὴν πατρώαν εὑσέβειαν. Καθὼς ἄλλωστε σαφῶς ἐφανέρωσεν ὁ Ἰδιος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, ὅτι ἐνίοτε συμβαίνει καὶ τοῦτο, λέγων: «Ἐὰν ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον, καὶ δώσῃ σημεῖον ἢ τέρας (δηλ. θαῦμα) καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρός σε λέγων· πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἴδατε, οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει Κύριος ὁ Θεός σου ὑμᾶς εἰδέναι, εἰ ἀγαπᾶτε τὸν Θεόν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς φυχῆς ὑμῶν»⁴.

Κλείσατε τὰ ὕτα σας, λοιπόν, εἰς τὰ μεγαλόφωνα κηρύγματα τῶν Οἰκουμενιστῶν, καὶ μεταφερθεῖτε εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους 1275, ὅπου δύο ἀδιάλυτα σώματα, τὸ μὲν τοῦ Ὁσίου Μοναχοῦ Μελετίου, τὸ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ, ἀπησχόλησαν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινούπολεως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τότε Πατριάρχου Ἡσαΐου, ἐνθα γνώμη Συνοδικῆ καὶ Βασιλικῆ ἐπὶ ἀκριβεῖ μελέτῃ διαλευκανθείσης, τὸ μὲν τοῦ Ὁσίου Μελετίου λείφανον ἀπεδείχθη Ἀγιον ἀπό τε τῶν θαυμάτων καὶ τῶν λοιπῶν τεκμηρίων καὶ οὐχὶ ἀφορισμένον ὑπὸ τοῦ Πάπα (ῶς τινες διετείνοντο!), τοῦ δὲ ἀζυμίτου Μιχαὴλ ἀφορισμένον μεθ’ ὅλων τῶν σημείων τῆς θείας ἀγανακτήσεως.

Βιάζονται οἱ οἰκουμενισταὶ νεοημερολογίται ν' ἀνακηρύξουν δῆθεν ἀγίους, ὡστε καὶ δι' αὐτῶν νὰ στερεώσουν τὴν πλάνην των, πλὴν ἀδυνατοῦν νὰ εύρουν τὰς ἀπαραιτήτους ἀποδείξεις διὰ τὴν ἀγιότηταν, ὅπότε καὶ ἄλλου προβαλλομένου ὡς «ἀγίου» ἀποκρύπτουν τὰ λείφανα, ἑτέρου δὲν ἀνοίγουν τὸν τάφον, ἄλλοτε δὲ ἄλλα προφασίζονται καὶ ἐφευρίσκουν!! Άλλ' ἡμεῖς τοὺς ὄντως Ἀγίους ὡς ὀδηγοὺς ἔχοντες, λέγομεν μετ' αὐτῶν: «Πολλὰ γὰρ πολλάκις, οὐ μόνον ὀρθόδοξοι ἀμαρτωλοί, ἀλλὰ καὶ αἱρετικοί καὶ ἀπιστοί σημεῖα ἀπετέλεσαν καὶ προεφήτευσαν, κατά τινας οἰκονομίας συγχωρηθέντες (ἀφεθέντες δηλ.) ὑπὸ τοῦ Κυρίου... Διὰ τοῦτο τοίνυν οὐ δεῖ πάντα σημειοφόρον πιστεύειν καὶ ὡς Ἀγιον παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δοκιμάζειν, κατὰ τὸν λέγοντα (Α' Ἰωάν. δ', 4): Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον»⁵.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ διαμένετε νήφοντες. Ἡμεῖς δὲ παρακολουθοῦμεν ἀγρύπνως τὰ τεκταινόμενα εἰς βάρος τῆς Πίστεως καὶ ὅταν χρειασθῇ χάριτι Θεοῦ θὰ ἐπανέλθωμεν.

Ἡ Χάρις τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν, Ἀπρίλιος 2006

οἱ Ἀρχιεπίσκοπος
Ioannis Manousou
† ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
ΜΑΚΑΡΙΟΣ

4) Δευτερον. ιγ', 2-4.

5) Βλ. Ὁδηγὸν Ὅσ. Ἀναστασίου, αὐτόθι, σελ. 72 καὶ 74.

Τε è έπίκεντρον τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ μετὰ ἔξαιρετικῆς λαμπρότητος καὶ τῆς δεούσης ἱεροπρεπείας, ἡ Ἐκκλησία μας ἐώρτασε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν μνήμην τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, κατὰ τὴν Β΄ Κυριακὴν βην Μαρτίου (δ.η.) τῆς περιόδου τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Συμφώνως μὲ τὸ πρόγραμμα τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπραγματοποιήθησαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἀφ' ἐσπέρας ἐτελέσθη Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς μετ' ἀρτοκλασίας εἰς τὸν εὐμεγέθη καὶ περικαλλῆ Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας Γοργοϋπηκόου παρὰ τὸν Εὔσομον, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακαρίου.

Τὴν πρωΐαν τῆς φερωνύμου ἡμέρας εἰς τὸν αὐτὸν Ἱερὸν Ναὸν ἔλαβε χώραν ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου μετὰ Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας, εἰς τὴν ὅποιαν προεξῆρχεν ὁ Μακαριωτάτος Ἀρχιεπίσκοπος συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος καὶ Θαυμακοῦ κ. Καλλινίκου καὶ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Εύθυμιου, τῇ συμμετοχῇ πλειάδος λοιπῶν Κληρικῶν (φωτ. 1).

1

Ἐν δὲ τῷ ἐσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπραγματοποιήθη ἡ καθιερωμένη πλέον Συνοδικὴ ἐκδήλωσις εἰς τὴν αἱθουσαν τῆς Ἐπαρχίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν (φωτ. 2.3), εἰς τὴν δοποίαν κεντρικὸς ὀμιλητὴς ὑπῆρξεν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης, π. Σάββας Μαστρογιαννίδης (φωτ. 6) εἰσηγγηθεὶς μετὰ πλήρους σαφηνείας καὶ ἀρτιότητος τὸ θέμα «*Κεκρυμμένος Ησυχασμός*». Εἰς τὴν πνευματικὴν ἐκδήλωσιν προσῆλθον καὶ παρέστησαν πλὴν τῶν ἀνωτέρω Ἀρχιερέων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αὐλῶνος καὶ Βοιωτίας κ. Ἀγγελος μετὰ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου του Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Πορφυρίου καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Φιλίππων κ. Ἀμβρόσιος μετὰ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας του.

2

3

4

5

6

7

8

‘Ως πρὸς τὸν καλλιτεχνικὸν τομέαν τὴν ἐκδήλωσιν πλαισίωσαν ἐπίκαιοι ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι, τοὺς δποίους μὲ ἔξεχοντα σεβασμὸν ὡς πρὸς τὸ θέμα ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρμόζουσαν κοσμιότητα, ἀπέδωσεν ἡ Βυζαντινὴ Χορωδία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Χοράρχου αὐτῆς κ. Κωνσταντίνου Κατσίκη (φωτ. 7).

Τὴν εὐθύνην τῆς παρουσιάσεως τοῦ δλού προγράμματος τῆς τελετῆς ἐβάσταξεν ἐπιτυχῶς ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Μακάριος, καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἅγιου Ιακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου (φωτ. 8).

Τέλος, ἡ ἐκδήλωσις ἔκλεισε μὲ τοὺς ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς τόσον τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν (φωτ. 4), δσον καὶ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου (φωτ. 5), πρὸς ἀπαντας τοὺς συντελεστὰς καὶ παρευρισκομένους.

Ἐν κατακλείδι, ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ γεγονὸς τῆς ἀθρόας καὶ μετ’ ἐπιγνώσεως προσελεύσεως τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν, καθὼς καὶ τοῦ Κλήρου, εἰς δλας τὰς προαναφερθείσας ἐκφάνσεις τοῦ κύκλου τῶν πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, ἅμα τῇ κλήσει τῆς Ἐκκλησίας.

Γλώσσα Αγιογραφική - λειτουργική

(ύπὸ τὸ φῶς τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀληθείας)

Κωνσταντίνου Θ. Πολυζωΐδη
τ. Λέκτορος Νομικῆς Α.Π.Θ.

Α' ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Γλώσσα Αγιογραφική- Λειτουργική- Παρατηρήσεις

Η Ελληνικὴ γλῶσσα, ως λίαν ἐκλεκτὸς (διὰ μέσου τῶν αἰώνων), συντεταγμένος, λόγος ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, εἶναι, ως διεθνῶς διμολογεῖται, «ταμεῖον»¹ πληρότητος καὶ ἀκριβείας ἐκφράσεως συλλογισμῶν.

Ἡ ἀνυπέρβλητος αὐτὴ ἀξία τῆς ἡμετέρας γλώσσης συνειδητοποιεῖται σταδιακῶς ὅλον καὶ περισσότερον, καὶ ἐκτὸς τῶν Ἑλλαδικῶν ὁρίων². Εἶναι δῆμως, ἐξ ἀντιθέτου, λυπηρὸν ὅτι πολλοὶ ἵεράρχαι τῆς ἐπισήμου-κρατικῆς ἐκκλησίας, σπεύδουν νὰ εἰσαγάγουν νεωτερισμοὺς καὶ εἰς τὴν (ἀνέκαθεν παραδεδομένην καὶ σεβαστήν) λειτουργικὴν τάξιν καὶ

1) Ἐκλαμβάνομεν τὸν ὄρον ὑπὸ τὴν βαθυτέραν, Ἀγιογραφικήν του διάστασιν καὶ ὑπὸ τόν, ἐγκρυπτόμενον ἐν αὐτῷ, πλοῦτον νοημάτων [Ματθ. στ' 6 «εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖον σου», ἔδε καὶ Ματθ. κδ' 26, ἐνθα ὁ ὄρος δηλοῖ τὸ θησαυροφυλάκιον, τὸν πολυτιμότερον χῶρον ἐντὸς μιᾶς οἰκίας («τὰ τῶν οἰκιῶν ἐνδότατα»), παρὰ Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ματθαίον Εὐαγγελίον (εἰς τὰ ἀντίστοιχα χωρία), *Liddel-Scott*, Λεξικόν]. Θ. Ζήση, Πρέπει νὰ μεταφραστοῦν τὰ λειτουργικὰ κείμενα; Θεσ/νίκη 2003, σ. 11 «Ἐνα ἀπὸ τὰ βασικὰ θέματα ποὺ συζητοῦνται στὰ πλαίσια τῆς φευδεπίγραφης καὶ ἄγνωστης στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση “Λειτουργικῆς Ἄναγνωνησης”, ἡ ὁποία δυστυχῶς τώρα γιὰ πρώτη φορὰ βαπτίσθηκε καὶ ἐπίσημα μέσα στὴν συνοδικὴ κοινωνίθιρα μὲ τὴν συγκρότηση τὸ ἔτος 1999 τῆς “Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἄναγνωνησεως”, εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς μεταφράσεως ἡ μεταγλωττίσεως τῶν λειτουργικῶν κειμένων στὴν καθομιλούμένη νεοελληνικὴ γλῶσσα».

2) Ἡ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένη χρῆσις της, ὥχι μόνον εἰς τὴν καθομιλουμένην, (διὰ ξενικῶν λέξεων ἔχουσιν τὴν προέλευσιν τῶν εἰς τὴν Ἑλληνικήν) ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας, ὡδήγησε εἰς τὸ ἀπαράμιλλον διεθνὲς κῦρος της. Ἀπόδειξις εἶναι τὸ δγκῶδες καὶ πολύτιμον ἔργον τοῦ Α. Κωνσταντινίδη, Ἡ Οἰκουμενικὴ διάσταση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας (Λεξικὸ τῶν ἐλληνικῶν λέξεων στὴν διεθνῆ ἐπιστημονικὴ ὁρολογία καὶ στὴν ἀγγλικὴ καθομιλουμένη), Θεσ/νίκη 2001.

εὐπρέπειαν τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας³. Εἰδικότερον, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐγένετο προσπάθεια ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν (δι’ Ἐγκυλίου του), νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Θείαν Λατρείαν, ἡ ἀπαγγελία τοῦ Ἀποστολικοῦ, ἡ Εὐαγγελικοῦ (κατὰ Κυριακήν) Ἀναγνώσματος, μεταγλωττισμένου εἰς τὴν δημοτικήν.

Ἄσχετως πρὸς τὸ «γράμμα» τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἐγκυλίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν δι’ ἐπισήμων χειλέων ἐρμηνείαν αὐτῆς, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐπισημανθῇ ἡ ἀποφασιστικὴ καὶ ὅτυπος μέν, οὐχ ἡττον ὅμως αὐθόρυμητος, ἀντίδρασις τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀντίδρασις αὐτή, διαισθανόμεθα ὅτι ἐκφράζῃ τὴν ἀλάνθαστον Ὁρθόδοξον συνείδησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ⁴, δ ὁποῖος

3) Θ. Ζήση, Πρέπει νὰ μεταφραστοῦν τὰ λειτουργικὰ κείμενα; Θεσ/νίκη 2003, σ. 11 «Ἐνα ἀπὸ τὰ βασικὰ θέματα ποὺ συζητοῦνται στὰ πλαίσια τῆς φευδεπίγραφης καὶ ἄγνωστης στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση “Λειτουργικῆς Ἄναγνωνησης”, ἡ ὁποία δυστυχῶς τώρα γιὰ πρώτη φορὰ βαπτίσθηκε καὶ ἐπίσημα μέσα στὴν συνοδικὴ κοινωνίθιρα μὲ τὴν συγκρότηση τὸ ἔτος 1999 τῆς “Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἄναγνωνησεως”, εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς μεταφράσεως ἡ μεταγλωττίσεως τῶν λειτουργικῶν κειμένων στὴν καθομιλούμένη νεοελληνικὴ γλῶσσα».

4) Θ. Θεοδωροπούλου, Κάτω τὰ χέρια ἀπὸ τὴν Θ. Λειτουργίαν, «Νάματα Πατρώας Εὐσεβείας» Ιούλ.-Σεπτ. 2004, σ. 289 «... ἐδημοσιεύθη ἡ ἀντιχριστιανικὴ εἰδησίς... ὅτι ἀπετολμήθη μετὰ δεκαπενταετῆ προετοιμασίαν... ἡ εἰς τοὺς Ἱ. ναοὺς “ἐν εἴδει θεατρικῆς παράστασης” μεταφορὰ λειτουργικῶν κειμένων εἰς τὴν λεγομένην δημοτικὴν κατὰ παραχάραξιν... τοῦ ἀρχικοῦ τῶν ἀπείρου κάλλους... ἀριστούργηματικοῦ πρωτούπου τούτων... τὸ ἐγχείρημα... εἶναι τόσον ἐκκλησιαστικῶς, ὅσον καὶ ἔθνικῶς ἐπικίνδυνον...». Ιωάννας μ., Ἐπιστολή, «Ἄγ. Ἀγαθάγγελος» Σεπτ.-Οκτώβρ. 2004, σ. 11 «Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἀν θέλῃ νὰ ἀρέσῃ στὸν Θεό νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας διατεταγμένα ὁ κ. Χριστόδουλος...». Χ. Παπαδάτου, Ἐπιστολή, «Ἐκκλησιαστικὴ

εἶναι «ό ύπερασπιστής τῆς θρησκείας, αὐτὸς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας»⁵.

2. Τὸ σύγχρονον έρμηνευτικὸν ἔργον ἐπὶ⁶ τοῦ Ἀγιογραφικοῦ κειμένου.

Ἡ μετάφρασις, εἰδικότερον ἡ ἔρμηνεία, τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν, ἀποτελεῖ ἡδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πραγματικότητα εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χῶρον. Οἱ πιστοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εὐρισκόμενοι ἐνώπιον αὐτῆς τῆς πραγματικότητος, καλοῦνται νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ νεοελληνικὸν Ἀγιογραφικὸν κείμενον ύπευθύνως, ἀκατακρίτως, ἐντὸς τῶν ἐπιτρεπτῶν θεολογικῶν δρίων, καὶ μὲ τὴν ἀνάλογον διακριτικὴν ἴκανότητα.

Τὸ ἐν λόγῳ πόνημα ἐπιδιώκει νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων:

1) ἐπιτρέπεται ἡ μετάφρασις, ἡ ἔρμηνεία εἰς τὴν καθομιλουμένην, τῶν πρωτοτύπων κειμένων τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Θείας Λατρείας, καὶ, ἐὰν ἐπιτρέπεται, ἐντὸς ποίων δρίων αὐτῇ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ; 2) ἐὰν ἡ ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος τυγχάνει θετική, ποῖα εἶναι τὰ κριτήρια, τὰ ὅποια πληρούμενα, καθιστοῦν τὴν μετάφρασιν ἡ ἔρμηνείαν τῶν ὡς ἄνω κειμένων ἀσφαλῆ, ἡ τούλαχιστον ἀκίνδυνον διὰ τοὺς πιστούς;

Αἱ ἀπαντήσεις δίδονται κατὰ τὴν ἔξῆς σειρὰν παρουσιάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν οἰκείων συλλογισμῶν: ἀρχικῶς, ἐκτίθεται ἡ σημασία τῆς γλώσσης ὡς μέσου ἐκφράσεως, τιθεμένης εἰς τὴν διακονίαν τοῦ σκοποῦ τῆς Παράδοσις» Νοέμβρ.-Δεκ. 2004, σ. 34-35 «...Ἐμαθαν τοὺς νέους νὰ τὴν μισοῦν (τὴν γλῶσσαν) καὶ ἐνστάλλαξαν στὴν ψυχὴ των δηλητήριο κατ' αὐτῆς... Μακριὰ λοιπόν, οἱ φυλλάδες τῶν μεταφραστῶν ἀπὸ τὸν θεῖο λόγο...». **Αὐγ. Κατσαμπίη,** Ἐπιστολή, «Ἀγ. Ἀγαθάγγελος» Νοέμβρ.-Δεκ. 2004, σ. 15 «...ὅτι Μακαριώτατος θὰ πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεται... περισσότερον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ι. Ἐναγγελίου καὶ ὅχι μόνον διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν κατανόησίν του...».

5) **Ἄγθιμον Δ'** (Οἰκουμενικὸν Παρτιάρχου), Ἀπάντησις τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων ἀπὸ Μ. 1848 πρὸς τὸν Πάπαν Πίον Θ', παρ. 17 (Ι. Καρμίρη, Δογ. καὶ Συμβ. Μνημεῖα II, σ. 905 καὶ ἔξ.). **Π. Τρεμπέλα,** Οἱ Λαϊκοὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, Ἀθῆναι 1976, σ. 226-227 «οὐχὶ μεμονωμένως τὸν ἀποστολικὸν χορὸν ἡ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐγκαθιδρυμένην ιεραρχίαν ἐκήρυξεν (ὁ Κύριος) ἀπρόσβλητον καὶ ἀκατανίκητον ἀπὸ τὰς σκοτεινὰς δυνάμεις τοῦ Ἀδου... ἀλλὰ τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν».

Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ πρῶτον τοῦτο τμῆμα ἐκτίθεται ἡ δογματικὴ ὑποδομὴ τοῦ «Κανόνος» τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν πρωτοτύπων λειτουργικῶν κειμένων. Ἡ ἀνάπτυξις συνεχίζεται, εἰς τὰ ἐπόμενα, μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μαρτυρίαν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς τουρκοκρατίας, συνεπικουρουμένης τῆς μαρτυρίας αὐτῆς ἀπὸ συγγραφεῖς, ἔως καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Ὡριμος καθίσταται μετὰ ταῦτα, ἡ συναγωγὴ τῶν συνολικῶν συμπερασμάτων, ὥστε αἱ ἀπαντήσεις ἐπὶ τῶν τεθέντων ἐρωτημάτων νὰ καταστοῦν πλήρεις.

Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ - «ΚΑΝΩΝ» ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

3. Ἡ γλῶσσα διὰ τῆς Υμνολογίας.

Ἡ ὡραιότης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, δηλαδὴ ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη, ἀντανακλῶσα ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ «ώραίου κάλλει παρὰ πάντας βροτούς»⁶, μεταδίδεται ὑπὸ ποικίλας μορφάς, κατὰ τὸν προσωπικὸν ἢ δμαδικὸν βίον τῶν πιστῶν. Ἡ ἐκφρασις τῆς ὡραιότητος συντελεῖται καὶ διὰ τῶν δημιουργημάτων τῆς γλώσσης, δηλαδὴ διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου, τοῦ πεζοῦ ἢ τοῦ ποιητικοῦ.

Τοῦ ποιητικοῦ λόγου αὐθεντικὴ ἀποτύπωσις συντελεῖται διὰ τῆς Υμνολογίας. Ὡς ἐκκλησιαστικὴ τέχνη ἡ Υμνολογία ἐντάσσεται πλήρως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἐξαγιασμὸν τῶν πιστῶν, δι' ὃ καὶ ὁργανικῶς συνδέεται πρὸς τὴν Δογματικὴν Διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, αὐστηρῶς εἰς αὐτὴν προσηλωμένη. Ναὶ μὲν οἱ καθ' ἔκαστον ὕμνοι φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ δημιουργοῦ των, καὶ ἀποτυπώνουν τὸ τάλαντον αὐτοῦ, δὲν ἀποτελοῦν ὅμως ἀνθρώπινον, κατὰ κύριον λόγον κατασκεύασμα, ἀλλὰ κατὰ βάσιν ἀκτινοβολίου τὴν Χάριν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τὴν ἐμπνέουσαν τὸν ὄλον βίον τῆς Ἐκκλησίας⁷. Ἐπίσημον καὶ σαφεστάτην

6) Ἐννατον τροπάριον Α' Στάσεως Ἐγκωμίων Μεγ. Παρασκευῆς («Ἡ Ζωὴ ἐν Τάφῳ»).

7) **N. Τωμαδάκη,** Υμνογραφία, Ἀρθρον, ΘΗΕ (Θρησκευτικὴ καὶ Ἡθικὴ Ἐγκυλοπαίδεια) τ. 11, στ. 946 «Δεδομένου ὅτι πηγὴ τῆς ὑμνογραφίας εἶναι οἱ Γραφαί, οἱ Πατέρες... καὶ ὅτι ἡ ὑμνογραφία δὲν εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἀδέσμευτος προσωπικὴ ποίησις, ἐκφράζουσα τά... συναισθήματα... τοῦ γράφοντος, ἀλλὰ ἀπε-

διακήρυξιν τῆς ὡς ἄνω ἀληθείας περὶ τῆς Γύμνολογίας ἀνευρίσκομεν εἰς τὸν ΟΕ' Κανόνα τῆς Πενθέκτης Συνόδου, ὅπου σημειοῦται: «Τοὺς ἐπὶ τῷ φάλλειν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παραγινομένους, βουλόμεθα μήτε... τὴν φύσιν πρὸς αραιγῆν ἐκβιάζεσθαι... ἀλλὰ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ κατανύξεως, τὰς φαλμωδίας προσάγειν τῷ τῶν αρυπτῶν ἐφόρῳ Θεῷ...»⁸. Τὴν διακονίαν τῆς Γύμνολογίας εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας παρουσιάζει ἀναλυτικότερον δ., ἐκ τῶν ἵερῶν ἔρμηνευτῶν Ι. Ζωναρᾶς⁹, τονίζων: «Ἡ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις γινομένη φαλμωδία παράκλησις ἐστὶ πρὸς Θεόν, δεομένων ἡμῖν, ἵλεων ἔσεσθαι τὸ θεῖον ἡμῖν, ἐφ' οἷς αὐτῷ προσεκρούσαμεν...».

Εὐλόγως, ὅμως τίθεται καὶ τὸ ἔρωτημα: πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη νὰ ἀποδίδῃ τοσοῦτον ἐπακριβῶς τὴν ὁρθόδοξον μαρτυρίαν, τὸ δὲ προσωπικὸν στοιχεῖον τοῦ δημιουργοῦ νὰ ὑποτάσσεται εἰς αὐτήν; Λίαν ἐπιτυχῶς παρουσιάζει ἡ ἀκόλουθος παρατήρησις τὴν θαυμαστὴν ἐνότητα ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων, τοῦ κοινωνικοῦ βίου, διαπνεομένην ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὁρθοδόξου πνευματικότητος: «Ἡ αἰσθητικὴ τοῦ κόσμου δύναται μέχρις ἐνὸς σημείου νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι τὸ ὑπερούσιον καὶ θαυμαστὸν ὑπάρχει εἰς τὰ ἔργα τῶν Βυζαντινῶν Ὁρθοδόξων θεολόγων καὶ τεχνιτῶν. Ἐκεῖθεν τὸ ἀναγωγικὸν στοιχεῖον τῶν ἔργων τούτων παραμένει ἀσύλληπτον καὶ ἡ συνάφεια αὐτοῦ μὲ τὸν λόγον ἡ τὰ σχήματα ἡ τὰ χρώματα ἐμφανίζει μίαν παραμόρφωσιν... πτωχείαν, αἱ δοποῖαι εἶναι ἀκριβῶς ἡ μεταμόρφωσις, ἡ πνευματικότης... τὰ μὴ ἐμπίπτοντα εἰς τὴν θύραθεν ἀξιολόγησιν... Διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην αἱ μορφαὶ τοῦ λόγου ἡ τῶν τεχνῶν εἰς τὴν ὁρθόδοξον πνευματικότητα... δὲν εἶναι ἀλλο τὶ εἰ μὴ ἡ "καλὴ ἀλλοίωσις" τοῦ μεταμορφωτικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ...»¹⁰.

ναντίας πειθαρχημένη εἰς τὰς δογματικὰς ἀληθείας... δὲν δύναται οὐδὲ σκιὰν τοῦ δόγματος νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ, ἔστω καὶ μακρόθεν».

8) Σύντ. (*Γ. Ράλλη-Μ. Ποτλῆ* Σύνταγμα τ. Θ. καὶ Ι. Κανόνων, Αθ. 1852-1859), ΡΠ Β, 478, *Πηδάλιον* σ. 285-286.

9) Σύντ. ΡΠ Β, 479. Ὁ *Βαλσαμών* (Αὐτόθι) συμπληρώνει: «Ἄι τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαι, οἵκοι προσευχῶν λέγονται.. Ὅθεν καὶ οἱ προσευχόμενοι, παρακαλεῖν τὸν Θεὸν ὁφεῖλουσι μετὰ δακρύων καὶ ταπεινώσεως, οὐ μὴν μετὰ ἀτάκτου καὶ ἀναιδοῦς σχήματος...».

10) *B. Μουστάκη*, Βυζάντιον (Εἰσαγωγή), Αρθρον, ΘΗΕ τ. 3, στ. 1069.

4. Περιεχόμενον τῆς Γύμνολογίας.

Τὶ εἶναι ὅμως ἡ Γύμνολογία; Εἶναι ἡ, διὰ τοῦ ποιητικοῦ τῶν ἱερῶν συγγραφέων ταλάντου, μαρτυρία, διὰ τοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἀληθειῶν καὶ πνευματικῶν ἐμπειριῶν αἱ δοποῖαι εἶναι καταγεγραμμέναι ἐν τῇ Καινῇ καὶ τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ (Κ.Δ., Π.Δ.). Εἶναι δέ, ὡς ἥδη ἐτονίσθη, ἀληθὲς ὅτι ὁ ὑμνογράφος, κατὰ τὴν ὀσκησιν τοῦ ποιητικοῦ του ἔργου, προσέχει ὡστε νὰ εἶναι πάντοτε προσηλωμένος εἰς τὴν Δογματικὴν Διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ φυσικὴν ἀκολουθίαν, καὶ ὁ οἰοσδήποτε πιστός, ὁ προσεγγίζων τὸ κείμενον τῆς Ἀγίας Γραφῆς, πρὸς κατανόησίν του, ὀφείλει πάντοτε νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς ἐν αὐτῇ ἐγκρυπτομένας ἀληθείας καὶ πνευματικὰ νοήματα¹¹.

Ἄσφαλής τρόπος διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ πλούτου τῆς Ἀγίας Γραφῆς, εἶναι κατὰ πρῶτον ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐνώπιον Αὐτοῦ ταπείνωσις. Λέγει σχετικῶς τὸ ἵερὸν κείμενον: «εὐλαβεῖς ποιεῖτε τὸν οὐρανὸν Ἰσραήλ»¹². Ἐξωτερικὴ ἀρετή, μὲ τὴν δοποῖαν διατηρεῖται καὶ ἐνισχύεται ὁ θεῖος φόβος, εἶναι καὶ ἡ ἵεροπρεπῆς γλώσσα διὰ τῆς δοποῖας ὁ πιστὸς κοινωνεῖ πρὸς τοὺς δύμοπίστους του καί, ἐν γένει, πρὸς τοὺς συνανθρώπους του. Ἡ ἵεροπρέπεια, τὴν δοποῖαν ὁ Ψαλμωδὸς χαρακτηρίζει «θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη»¹³, ἀφ' ἐνὸς μὲν προάγει τὴν «κοινωνίαν προσώπων»¹⁴, ἀφ' ἑτέρου δὲ προφυλάσσει τὸν ἀνθρωπὸν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς παροργίας¹⁵. Εφαρμόζων δὲ ἀνθρωπος τὴν ἵεροπρέ-

11) *Ιουστίνου* (φ. καὶ μάρτ.), Πρὸς Τρύφωνα Διάλογος παρ. 58.1, ΒΕΠ (Βιβλιοθ. Ἐλλ. Πατέρων καὶ Ἐκκλ. Συγγραφέων, ἔκδ. Ἀπ. Διακονίας, Αθ.) τ.3, σ. 261-262 «Γραφὰς ὑμίν ἀνιστορεῖν μέλλω, οὐ κατασκευὴν λόγων ἐν μόνῃ τέχνῃ ἐπιδείκνυσθαι σπεύδω. Οὐδὲ γὰρ δύναμις ἐμοὶ τοιαύτη τὶς ἐστίν, ἀλλὰ Χάρις παρὰ Θεοῦ μόνη εἰς τὸ συνιέναι τὰς Γραφὰς Αὐτοῦ ἐδόθη μοι, ἡς Χάριτος καὶ πάντας κοινωνοὺς ἀμισθωτὶ καὶ ἀφθόνως παρακαλῶ γίνεσθαι....».

12) Εὐλαβῆς εἶναι ἐκείνος δὲ ὁ δοποῖος «τὴν ἐννομον ἀσπάζεται πολιτείαν» [*Αθανασίου* (τ. Μεγ.), Ἐξηγήσεις εἰς τὸν Ψαλμούς, ΒΕΠ τ.32, σ.203, Ψαλμὸς ΠΒ']. *Πρόξε.* β'5, γ'2 «...ἄνδρες εὐλαβεῖς...».

13) *Ψαλμὸς* ΡΜ'3, *Αθανασίου* (τ. Μεγ.), Αὐτόθι, σ.294 «Ἐπειδὴ μέγα οἴδε τὸ κατορθοῦν τῆς γλώσσης τὴν φυλακήν, τὸν Θεὸν αἰτεῖ ταύτης τὴν ἐγκράτειαν αὐτῷ χαρίσασθαι».

14) *K. Πολυζωΐδη*, Ἐπίκαιρα θέματα Ἐκκλ. Δ., σ.49 «Πρόκειται περὶ τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων προσώπων...».

15) Ως «παροργία» χαρακτηρίζεται: «ἡ αὐθαίρετος ὑπέρβασις τῶν ὀρίων σεβασμοῦ τῆς προσωπικότητος

πειαν τῆς γλώσσης εἰς ὅλον τὸν βίον του¹⁶, διαισθάνεται, μὲ τὸ λεπτὸν κριτήριον τῆς Ὁρθοδόξου συνειδήσεως, ὅτι ὡς τὸ μόνον ἀποδίδον πιστῶς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ θέλημά Του, Ἀγιογραφικὸν κείμενον, δὲν δύναται νὰ εἴναι ἄλλο ἀπὸ τὸ αὐθεντικόν. Δηλαδή, αὐτὸ τὸ ὄποιον οἱ ἔδιοι οἱ Ἀπόστολοι ἔγραψαν, κινούμενοι ἐξ Ἀγίου Πνεύματος.

5. «Κανών» τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς ταμειοῦχος τῆς Χάριτος, ἐκφράζουσα τὴν συλλογικὴν συνείδησιν ὅλου τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ (μὴ περιοριζομένου τούτου κατὰ χρόνον καὶ χώραν), διετήρησε ζηλοτύπως ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀναλλοίωτον καὶ ἀνόθευτον τὸ αὐθεντικὸν κείμενον τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀείποτε ἡ Ἐκκλησία ἐμερίμνα διὰ τὴν γνησιότητα τοῦ Ἀγίογραφικοῦ κειμένου, εἴτε κατὰ τὴν ἀσκησιν τῆς κοινῆς Θείας Λατρείας, εἴτε κατὰ τὴν ἰδιωτικὴν μελέτην τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἐκ μέρους τῶν πιστῶν.

Τὸ ἱερὸν κείμενον τῆς Ἀγίας Γραφῆς δὲν εἶχε σχηματισθῆ ἐπισήμως εἰς Κανόνα¹⁷, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ τρίτου μ.Χ. αἰῶνος, τελοῦν εἰσέτι, ἔως τότε, ὑπὸ τὴν συνεχῆ βάσανον τῆς κριτικῆς του ἐκ μέρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως. Τὸ ἀδιάκοπον καὶ προοδευτικῶς συντελούμενον ἔργον τῆς ὡς ἄνω κριτικῆς βασάνου, μαρτυρεῖται ἐκ

τοῦ ἄλλου» (**Ἄντοθι**, σ.55) ἔνθα (σημ.191) ἵδε καὶ τὴν σχετ. βιβλιογρ.· Ἡ «παρρησία», ὑπὸ αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, ἀποτελεῖ πληγὴν τῆς συγχρόνου κοινωνίας, ἐμπνεούμενη εἴτε ἀπὸ τὴν μεθοδικὴν καὶ ὑπουργὸν καθοδήγησιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν μαζικοποίησιν τῶν τοπικῶν κοινωνιῶν, εἴτε ἀπὸ τὴν κάμψιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ φρονήματος ὃσων ἐνδιαιφέρονται νὰ παραμείνουν προσηλωμένοι εἰς τὰς προσωπικάς των πεποιθήσεις ἐπὶ τῶν γνωστῶν ὡς ὑπαρξιακῶν ζητημάτων [Ἀνωνύμου, Ὕπαρξισμός (Ἄρθρον), ΘΗΕ, στ. 953-958].

16) Χαρακτηριστικὸν είναι τὸ σημειούμενον διὰ τὴν ἱεροπρέπειαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἥμῶν μουσικῆς [Φ. Κόντογλου], Πρὸς ἑνωτικούς, ἔκδ. «Ὀρθ. Κυψέλη», σ.30-31 «...Καὶ μὲ τὸ εἴδους μουσικῆς ἀραγε ὅμηνσαν; (ὅ Κύριος καὶ οἱ μαθηταί) (Ματθ. Εὐ. κατ'30)].

17) Ἀνωνύμου, Καινὴ Διαθήκη (Κανών) (Ἄρθρον), ΘΗΕ τ.7 στ.174-175 «Μία ἀπόδειξις ὅτι μεταξὺ τῶν πρώτων Χριστιανῶν ὑπῆρχεν ἥδη εἰς χρῆσιν ὁ Κανών, εἴναι ἡ κατὰ τοῦ Μαρκίωνος ἀνακύψασα ἀντίδρασις. Ἐκ τοῦ κειμένου τούτου (τοῦ Μουρατάροι), τοῦ σχεδὸν ἐπισήμου (περὶ τὸ 170-180 μ.Χ.) φαίνεται ἥδη ὁ σχηματισμὸς καὶ ἡ διατήρησις μιᾶς ἐλαφρῶς ἀμφιβολίας...» (ώς πρὸς ὡρισμένα βιβλία τῆς Κ.Δ.).

τῶν συγγραφῶν τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων καὶ τῶν, ἐν γένει, ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων τῆς ἀντιστοίχου περιόδου¹⁸. Εἰς τὰ Πατερικὰ αὐτὰ κείμενα εὑρίσκομεν ἀκόμη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Θείου Νόμου, ὡς οὗτος δέχεται τὴν συμπλήρωσίν του ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐποχῆς τῆς Χάριτος¹⁹, ὅπου βλέπομεν τὴν καταγραφὴν πλήθους Ἀγιογραφικῶν παραπομπῶν.

Συγκροτηθέντος, μεταγενεστέρως τοῦ Κανόνος τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ἐπισήμως πλέον²⁰ αἱ Σύνοδοι ἀποφαίνονται περὶ τῶν «κανονικῶν» βιβλίων τῆς Π.Δ. καὶ τῆς Κ.Δ.²¹, ὅπως

18) Ἄναφερόμεθα, κατ’ ἀρχήν, εἰς τὰ ἐπ’ ὄνόματι Κλ. Ρ. φερόμενα ἔργα [Κλήμης Ρώμης (Εἰσαγωγικά) (ΒΕΠ τ.1, σ.7-8) «...νόθα συγγράμματα ἀποδιδόμενα....». Π. Χρήστου, Κλημέντεια (Ἄρθρον), ΘΗΕ τ.7, στ.622-623 «...Η πρώτη ἔξ αὐτῶν... ἀπευθυνομένη πρὸς Ἰάκωβον Ιεροσολύμων... Ο Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Τερρώνυμος θεωροῦν ταύτας ὡς ἔργα τοῦ Κλήμεντος...»]. Ἀπὸ τὴν «Ἐπιστολὴν Πέτρου πρὸς Ἰάκωβον» (ΒΕΠ τ.1, σ.48-49) («Τὸν γὰρ αὐτόν... τῆς μοναρχίας... φυλάσσουσι κανόνα... Κατὰ γὰρ τὸν παραδοθέντα... κ. (ανόνα) τὰ τῶν Γραφῶν ἀσύμφωνα πειρῶνται μεταρρυθμίζειν...») προκύπτει ἡ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς διατήρησιν καὶ προαγωγὴν τοῦ Κ., ἀλλὰ καὶ πρὸς προσήλωσιν εἰς τὸ αὐτὸν. κείμενον κατὰ τὴν διδασκαλίαν πρὸς τοὺς πιστούς. Περὶ τοῦ πρωίμου Κ. καὶ τοῦ μεγάλου πρὸς αὐτὸν σεβασμοῦ ἵδε καὶ Διαταγαὶ Αποστόλων B'LVII, ΒΕΠ τ.2, σ.52-53.

19) «Διδαχὴ Κυρίου διὰ τῶν δώδεκα Αποστόλων τοῖς ἔθνεσιν» (ΒΕΠ τ.2, σ.211-220) [Ἐντολὴ περὶ Νηστείας: «νηστεύετε δὲ ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς»] I 3 (σ.215), περὶ τῆς τάξεως τοῦ ὄγα. Βαπτίσματος: «Περὶ δὲ τοῦ β., οὕτω βαπτίσατε...» VII (σ.217), περὶ τῆς λειτουργ. τάξεως κατὰ τὴν Θ. Εὐχαριστίαν IX, X (σ.218), περὶ τῶν σημείων πρὸς τῆς Β. Παρουσίας XVI (σ.220)]. «Βαρνάβα Ἐπιστολὴ» (ΒΕΠ τ.2, σ.223-243): Ἡ διδασκαλία περὶ τῶν δύο δόῶν XVIII (σ.241), γινομένη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διακηρύξεως τοῦ Κυρίου ὅτι Αὔτὸς εἴναι «ἡ Ὁδός».

20) Απόδειξις τοῦ ὅτι ὁ «Κανών» περιέχει μόνον τὰ γνήσια βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἴναι ἡ πλήρης ἐναρμόνησης (μεταξύ των) ὅλων τῶν, ἐπὶ μέρους, βιβλίων τῆς [Ιουστίγου (φ. καὶ μ.), Διάλογος 65.2, ΒΕΠ τ.3, σ.270 «ἴνα εἴπω ἐναντίας εἴναι τὰς Γραφὰς ἀλλήλαις, πεπλάνησαι. Οὐ γὰρ τολμήσω τοῦτο ποτε ἡ ἐνθυμηθῆναι ἡ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἐὰν τοιαύτη τις δοκοῦσα εἴναι Γραφὴ προβληθῆ... ἐκ παντὸς πεπεισμένος ὅτι οὐδεμία Γραφὴ τῇ ἑτέρᾳ ἐναντία ἐστίν...»].

21) ΠΕ' Αποστ. Καν. (Πηδάλιον, σ.110-111, ἔνθα ἵδε καὶ ἔρμ. σχολιασμοῦ, σ.110-117) (Συντ. ΡΠ Β', σ. 109-110). Τὸν «Καν.» τοῦτον ἀνανεώνει, ἐκ τῶν Οἰκ. Σ., καὶ ὁ Β. Καν. Πενθ. Σ. (Πηδάλιον, σ.220-221, Συντ. ΡΠ Β', σ. 308-312). Ἐκ τῶν Τοπ. Σ. «Κανόνα» περιλαμβάνει ὁ Ε' Καν. τῆς Σ. Λαοδ. (Πηδ., σ.441-442, Συντ. ΡΠ Γ', σ.225-226), ἀλλὰ καὶ ὁ ΛΒ'(ΚΔ') Καν. Σ. Καρθαγ. (Πηδ., σ.480, Συντ. ΡΠ Γ', σ.368-369). Πατερικοὶ Κανόνες (περὶ τοῦ Ἀγιογραφικοῦ «Κανόνος»)

συγχρόνως ἀπεφάνθησαν περὶ τοῦ ὁριστικοῦ κειμένου τῶν «Ἀποστολικῶν Διαταγῶν»²².

Ἡ σύνταξις τοῦ «Κανόνος» ἀπετέλει τὴν πρώτην καὶ θεμελιωδεστέραν μέριμναν τῆς Ἐκκλησίας, διότι δι' αὐτῆς ἐκαλύπτετο ἡ ἀμεσοῖς ἀνάγκη διαφυλάξεως τῶν βιβλίων τῆς Π.Δ. καὶ τῆς Κ.Δ. ὡς ἔνιαίων κωδικῶν²³. Πιστοτάτην ἀλλὰ καὶ ἀντιπροσωπευτικὴν εἰκόνα τῆς ἐργάδους μερίμνης τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων πρὸς σύνταξιν τοῦ

εἶναι οἱ: **Ἀθανασίου τ. Μεγ.**, Ἐορταστ. Ἐπιστολή (Πηδ., σ.583-585, Συντ. ΡΠ Δ', σ.78-80), **Γρηγ. τ. Θ.**, Στίχοι Ἡρωικοί (Πηδ., σ.662-664, Συντ. ΡΠ Δ', σ.363-364), **Αμφιλοχίου Ικον.**, Στίχοι (Πηδ., σ.664-665, Συντ. ΡΠ Δ', σ.365-367).

22) **Π. Χρήστου**, «Διαταγαὶ Ἀπ/λων», ΘΗΕ τ.4, στ.1181-1183. Κ.Πολυζωΐδη, Ἐκκλ. Δ. Ἐπίκαιρα Θέματα, σ.113-136.

23) **Π. Τρεμπέλα**, Ἅγια Γραφή (Ἄρθρον), ΘΗΕ τ.4, στ.658-665 (ἐνθα ἵδε περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ κειμένου). Προσθέτως (σ.665-674) περιλαμβάνεται Ἄρθρον περὶ τῆς Αξιοπιστίας τοῦ βιβλικοῦ κειμένου ὡς θεοπνεύστου.

24) Κατ' ἀρχὴν ὁ ἄγιος ἐπισημαίνει τὸν κίνδυνον διαστρεβλώσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ δὴ τῆς Κ.Δ. (Ἐλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῆς φευδωνύμου γνώσεως IX 1, ΒΕΠ τ.5, σ.112 «Ορᾶς ἀγαπητέ, τὴν μέθοδον, ἥ οἱ χρώμενοι φρεναπατοῦσιν ἑαυτούς, ἐπηρεάζοντες τὰς Γραφάς, τὸ πλάσμα αὐτῶν (τὴν φευδῆ εἰκόνα τῶν Γραφῶν) ἐξ αὐτῶν συνιστάνειν πειρώμενου»). Ἐν συ-

‘Αγιογραφικοῦ «Κανόνος», μᾶς δίδει τὸ ἔργον τοῦ ἀγίου Εἰρηναίου, Ἐπισκόπου Λουγδούνου, ὃ ὅποιος τὴν μέριμναν αὐτὴν ἀποτυπώνει ἐναργῶς εἰς τὴν διδασκαλίαν²⁴ του περὶ τοῦ «Κανόνος τῆς Ἀληθείας». Ὁ ἀγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων ὁρίζει τὰ βιβλία τοῦ «Κανόνος» ἐπισημειῶν: «Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἐν δευτέρῳ κείσθω. Καὶ δσα μὲν ἐν ἐκκλησίαις μὴ ἀναγινώσκεται, ταῦτα μηδὲ κατὰ σαυτὸν ἀναγίνωσκε»²⁵.

νεχείᾳ δὲ προσδιορίζει ὅτι ὅλος ὁ ἄγων ὑπὲρ τοῦ ἀναλλοιώτου τοῦ Ἀγιογραφικοῦ κειμένου ἐπικεντρώνεται εἰς τὸ διτὸν ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος (σχολιάζων τὸ «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος...» **Ἰω.Εό.** α'1) εἶναι καὶ Θεὸς καὶ ἀνθρωπος (IX 2, σ.113). Εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον ἐπεκτείνει τὴν προστασίαν τοῦ ἀναλλοιώτου εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ σημειώνει οίονες συμπερασματικῶς: «Τοῦτο τὸ κήρυγμα παρειληφθεῖα, καὶ ταύτην τὴν πίστιν... ἡ Ἐκκλησία, καίπερ ἐν δλῷ τῷ κόσμῳ διεσπαρμένη, ἐπιμελῶς φυλάσσει, ὡς ἔνα οἶκον οἰκοῦσσα» (παρ. 2, σ.115-116). Διὰ νὰ πιστοποιηθῇ, ἐν τέλει, διτὸν, ἔστω καὶ οὐχὶ σαφῶς, ἀναφέρεται ὁ ἄγιος εἰς τὸ κειμένον τῆς Κ.Δ., τονίζει: «ὅσα ἐν παραβολαῖς (αἱ Εὐαγγ. «Παραβολαί») εἴρηται προεσεπεργάζεσθαι» (παρ.3, σ.116). Ἰδε καὶ: **Γ. Φλωρόφσκυ**, Ἅγ. Γραφή, Ἐκκλησία, ΘΗΕ τ.5, στ.427-429 (Περὶ τοῦ «Κανόνος τῆς Ἀληθείας»).

25) Κατήχησις φωτιζομενων Δ', παρ. ΛΣΤ', ΒΕΠ τ.39, σ.79.

ΙΕΡΑΤΙΚΑΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν δίμηνον Μαρτίου - Ἀπριλίου ἐπραγματοποιήθησαν αἱ τακτικαὶ -κατὰ μῆναν- γενικαὶ ἱερατικαὶ συνάξεις τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακαρίου, εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου ὡς ἔξῆς:

α) Ἡ ΣΤ' Ἱερατικὴ Σύναξις κατὰ τὴν Πέμπτην 3ην Μαρτίου μὲ θέμα: Λειτουργικὰ ζητήματα, ἀφορῶντα τὰς τυπικὰς διατάξεις τῶν ἐν γένει Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῆς περιόδου τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ τέλεσις τῆς Θείας Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων.

β) Ἡ Ζ' Ἱερατικὴ Σύναξις κατὰ τὴν Μ. Δευτέραν 4ην Ἀπριλίου μὲ θέμα: Βασικαὶ λειτουργικαὶ διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας σχετικῶς μὲ τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδαν καὶ τὴν ἀκολουθούσαν Ἀναστάσιμον περίοδον.

Η ΚΑΥΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΚΑΙ Η ΕΠ' ΑΥΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΖΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ

Άρκετή συζήτησις διεξάγεται είς τὸν τόπον μας τὸν τελευταῖον καιρόν, μὲ ἀφορμὴν τὴν πρόθεσιν τῆς πολιτείας νὰ προωθήσει εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων νομοσχέδιο, μὲ τὸ δόπιον θὰ προβλέπεται ἡ δυνατότης διὰ τοὺς ἔτεροδόξους, δύως ἀκούσαμε, ἢ διὰ τοὺς ἀλλοθρήσκους, νὰ διαθέτουν μετὰ θάνατον τὸ

ὑπὸ Τερομονάχου Νικηφόρου Νάσσου

σῶμα τους διὰ τὴν καύσιν-ἀποτέφρωσιν καὶ ὅχι διὰ τὴν ταφὴν.

”Ηδη ἐψηφίσθη ἡ σχετικὴ τροπολογία τὴν 1^η Μαρτίου 2006.

Δυστυχῶς, ὅμως, δύως ἀκούγεται, δὲν θὰ παραμείνει τὸ θέμα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μὴ χριστιανῶν, οἱ δοποῖ οἱ ἐπιθυμοῦν τὴν ἀποτέφρωσιν τοῦ σώματός τους, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ πρόθεσις ὑποχρεωτικῆς γιὰ δόλους καθιερώσεως τῆς καύσεως, μὲ νόμον τῆς πολιτείας καὶ αὐτὸς εἶναι τὸ ἀνησυχητικόν. Βεβαίως ἡ ἐπιβολὴ τῆς καύσεως δὲν εἶναι δημοκρατική, διὰ μίαν χώραν ἡ δόπια διοικεῖται μὲ πολίτευμα δημοκρατικό.

”Η ὁρθόδοξος Ἑλλάς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκατατεθεῖ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μίας τοιαύτης πρακτικῆς, ἡ δόπια σαφῶς ἀντίκειται εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ ”Ἐθνους μας καὶ εἰς τὴν ἴδιοπροσωπίαν μας ὡς Ἑλλήνων καὶ Χριστιανῶν. Ἡ ἰσχύουσα μέχρι σήμερον ταφὴ τῶν νεκρῶν, εἶναι «δομικὸ στοιχεῖο τοῦ ἐλληνορθοδόξου πολιτισμοῦ καὶ θεμελιώδης πρακτικὴ τῆς ὁρθόδοξου παραδόσεως», δύως ἔχει λεχθεῖ. Ἀποτελεῖ ὄντως ἀστασίαστον στοιχεῖον τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ αὐτὸς εἶναι ἔνας πολὺ σημαντικὸς λόγος ἐμμονῆς μας εἰς τὴν ταφὴ καὶ ἀρνήσεως μας εἰς τὴν ἀποτέφρωσιν. Εἰς τὴν Ἀρχαιότητα βλέπομεν νὰ ἴσχυει ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν σωμάτων, καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μαρτυροῦν ἀπερίφραστα ἀρκετὰ εὐρήματα ταφικά, δύως λ.χ. ὁ τύμβος τοῦ Μαραθῶνος, ὁ ἐπιτάφιος λόγος τοῦ Περικλέους, οἱ τάφοι τῶν Μυκήνων, εἰς τοὺς δόπιούς ἀποκαλύπτουμε σκελετούς, καὶ ἄλλα πολλά. Σπουδαίαν ἀπόδειξιν ἀλλὰ καὶ διδαχὴν μᾶς παρέχει ἡ γνωστὴ ἀγιογραφία μὲ τὸ λείψανον τοῦ Μ. Ἀλεξάν-

δρου τὸν 4^ο μ.Χ. αἰώνα, πρὸ τοῦ ὁποίου ἵσταται φιλοσοφῶν τὰ περὶ τοῦ θανάτου ὁ ἀββᾶς Σισώης. Ἀντιθέτως, σὲ σπάνιες περιπτώσεις, βλέπομε τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τῆς ταφῆς εἰς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλλάδα, γεγονός ὅμως ποὺ συνδεόταν πάντοτε μὲ τιμωρία καὶ ἐπιβάλλετο εἰς προδότας. Γενικῶς, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐθεωρεῖτο ἔξευτελισμὸς τὸ νὰ μὴν ταφεῖ τὸ σῶμα ἐνὸς νεκροῦ.

Ἐπιχειροῦντες τώρα -σύν Θεῷ- μίαν θεολογικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν προσέγγισιν τοῦ θέματος τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν, θὰ ἡμπορούσαμε νὰ ἐπισημάνομεν ἐπιγραμματικῶς τὰ ἔξῆς:

Εἶναι γνωστὸν ὅτι, ὅπου ἐφηρμόσθη ἡ καύσις τῶν νεκρῶν (εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ ἀλλοῦ, σὲ Ἀνατολὴν καὶ Δύσην) συνεδέθη πάντοτε μὲ τὴν ἀπαξίαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸ σῶμα, τὸ δόπιον ἐθεωρήθη ὡς κακόν, δεσμωτήριον τῆς ψυχῆς κ.λ.π. καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπρεπε νὰ καταστραφεῖ. Αὐτὰ ἐπίστευον καὶ εἶχον ὡς φρόνημα ὅσοι υἱοθέτησαν τοιούτου εἴδους πρακτικὰς. Εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ πίστιν μας ὅμως, τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἱερόν, γίνεται ναὸς τοῦ Θεοῦ, θεώνεται «κατὰ χάριν» μαζὶ μὲ τὴν ψυχὴν «τὸ συναμφότερον», δύως λέγει ὁ Ἄγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, καὶ συνδιέξαζεται. Ἡ ὁρθόδοξος θεολογία διδάσκει, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς μὲ τὴν δημιουργίαν του εἶναι μία συγκεκριμένη ὑπόστασις-πρόσωπον καὶ αὐτὴ ἡ ὑπόστασις δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ψυχή, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σῶμα, δηλαδὴ ἐπεκτείνεται εἰς ὅλην τὴν ὑπαρξίαν του.

Οὔτε τὸ σῶμα μόνο του καλεῖται ἀνθρωπὸς, οὔτε ἡ ψυχὴ μόνη της, ἀλλὰ καὶ τὰ δύο στοιχεῖα τῆς ὑποστάσεως, ἡνωμένα, ἀποτελοῦν τὸν ἀνθρωπὸν. «Τὸ ἐκ τῆς ἀμφοτέρων συμπλοκῆς καλεῖται ἀνθρωπὸς» λέγει ὁ Ἅγιος Ιουστῖνος, μάρτυς καὶ φιλόσοφος, τὸν Β' μ.Χ. αἰώνα, δίδοντας τὸν δρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Πατέρες ὅμιλοιν διὰ τὸν ἀνθρωπὸν ὡς ψυχοσωματικὴν ἐνότητα καὶ τονίζουν τὴν σφικτὴν ἔνωσιν ψυχῆς καὶ σώματος, τὴν συμφυΐαν τῶν δύο στοιχείων τοῦ ἀνθρώπου. «Ολος μὲν ἀνθρωπὸς μένων

κατὰ ψυχὴν καὶ σῶμα διὰ τὴν φύσιν, καὶ ὅλος γενόμενος Θεὸς κατὰ ψυχὴν καὶ σῶμα διὰ τὴν Χάριν» θεολογεῖ ὁ ἄγιος Μάξιμος ὁ ὁμιλογητής, διδάσκοντάς μας ὅτι θεώνεται ὁ καθ' ὀλοκληρίαν ἀνθρωπος ἀπὸ τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι, λοιπόν, τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κακόν, ἡ φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ὅπως ἴσχυρίζονταν τὰ ἰδεολογικὰ ρεύματα τῆς ἀρχαιότητος, ὥστε νὰ παρέχεται ἡ δυνατότης τῆς καταστροφῆς του διὰ τῆς ἀποτεφρώσεως.¹⁾ Ἡ μεγάλη τιμὴ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Γιὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἦλθε «τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου» ἐνηγθρώπησε, ἔλαβε σάρκα «ἐκ τῶν ἀγνῶν τῆς Παρθένου αἰμάτων» κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἔτσι ἡγίασε τὴν ἀνθρώπινην φύσιν τὴν ὁποίαν «ἔξ ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἀνέλαβεν».

Ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα παραμένει ἐσαεὶ ἡγωμένο μὲ τὴ θείαν φύσιν εἰς τὸ πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου. Ἐχει θεωθεῖ, γίνεται ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Α' Κορ. 6,19), κατοικητήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Λέγεται δὲ ἀπὸ τοὺς Ἅγιους Πατέρας καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, ὅπως προαναφέραμε, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ψυχὴ ἡ ὁποίᾳ ἔχει τὸ «κατ' εἰκόνα» ζωοποιεῖ τὸ συνημμένον μὲ αὐτὴν σῶμα. «Καὶ ἴδων ἐν τοῖς τάφοις κειμένην τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεῖσαν ἡμῖν ὠραιότητα, ἄμιορφον, ἀδοξον, μὴ ἔχουσαν εἰδος» φάλλει ἡ ἀγία μας ἐκκλησία κατὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἡ ὁποίᾳ συνδέεται μὲ ὅρασιν ἀνθρωπίνου νεκροῦ σώματος. Ἐχει σχέσιν, ὅπως ἀκοῦμε εἰς τὰ ἱερά της τροπάρια μὲ ταφὴν σώματος, καὶ ὅχι τέφρας. Ἐὰν ἐπικρατήσει ἡ καύσις τῶν νεκρῶν, πῶς θὰ γίνεται κηδεία χωρὶς σώματος; Καὶ τὶ εἰδους κηδεία θὰ εῖναι αὐτῇ; «Οπως γνωρίζομεν, κηδεία σημαίνει φροντίδα καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον ρῆμα «κήδομαι», τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύετε αἱ φροντίζω. Ὅταν θέλομε νὰ φροντίσομεν κάπιοιν δὲν ἀσκοῦμε βίᾳ ἐπάνω του, δὲν τὸν καῖμε! Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτεφρωθεῖ τὸ σῶμα τὸ ὁποῖο, ὅπως εἴπαμε, ἔχει καὶ αὐτὸ τὸ «κατ' εἰκόνα Θεοῦ»;

1) Ἀλλο βεβαίως εἶναι τὸ ὅτι, διῶκτες τοῦ χριστιανισμοῦ ἔκαιγαν σὲ πολλὲς περιπτώσεις (διὰ τιμωρίαν ὅμως) τὰ σώματα τῶν ἀγίων μαρτύρων, καὶ ἀλλο ἡ οἰκειοθελῆς παράδοση τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος πρὸς καύσιν.

Ναὸς τοῦ Θεοῦ λοιπόν, ὅπως εἴδαμε, ὁ ὄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ εἰκὼν Θεοῦ καὶ ὡς πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ ὡς πρὸς τὸ σῶμα. Τοὺς ναοὺς δὲν τοὺς καῖμε! Ἀλλὰ καὶ τὶς εἰκόνες δὲν τὶς καῖμε! Ὅπως εἰς τὸν καιρὸ τῆς εἰκονομαχίας τὸν 8^ο αἰῶνα ἡ Ἐκκλησία διεξήγαγε ἀγώνα ἐναντίον τῶν εἰκονοκλαστῶν, ἔτσι καὶ τώρα, σεβομένη τὴν ἐμπειρίαν καὶ παράδοσίν της, θὰ πρέπει νὰ δώσει νέαν μάχην πρὸς διαφύλαξιν τῆς ζωντανῆς εἰκόνος τοῦ Θεοῦ, ὅπου εἶναι ὁ ὄνθρωπος. Τὸ λείφανον τοῦ κεκοιμημένου εἶναι ὑπόλειμμα τῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἡ ὑπόμνησις τῆς ἀθανάτου ψυχῆς εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ ἡ προβολὴ τῆς αἰώνιότητος. Ἡ ἀποτέφρωσις ἐπομένως, ἡ καύσις τοῦ σώματος, εἶναι καθαρὰ πράξις ἀσεβῆς καὶ εἰκονοκλαστική.

Εἶναι σημαντικὸν ἐπίσης νὰ τονισθεῖ, ὅτι καὶ μετὰ τὸ χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, τὴν «ρήξιν τῆς συμφυΐας» ὅπως χαρακτηρίζεται, δὲν καταργεῖται καὶ δὲν διασπᾶται ἡ ὑπόστασις τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄγιος Γρηγόριος Νύσσης διδάσκει ὅτι ἡ ψυχὴ, καίτοι ἀπεχωρίσθη τοῦ σώματος, γνωρίζει τὰ μέλη της, ἐπιγινώσκει τὸ δικό της τεμάχιον, καὶ κατὰ τὴν Β' Παρουσίαν τοῦ Κυρίου θὰ ἀναγνωρίσει διότι εἰκόνη τὸ συγκεκριμένον σῶμα, εἰς τὸ διόποιον κατοικοῦσε εἰς τὴν ζωὴν αὐτήν, καὶ θὰ ἐνωθεῖ καὶ πάλι μαζί του, διὰ νὰ ζήσει εἰς τὴν ἀτέρμονη αἰώνιότητα.

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπόν, τιμᾶ τὸ σῶμα ὡς ἔνα ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ὑποστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, διότι καὶ τὸ φθαρτὸν αὐτὸ σαρκίον μετέχει τῆς θεώσεως. Ἀγιάζεται καὶ τὸ σῶμα καὶ φέρει καὶ αὐτὸ ἔκδηλα τὰ σημεῖα τῆς θεώσεως καὶ μετὰ τὸν βιολογικὸν θάνατον καὶ ὡς ἀπόδειξιν μεγάλῃ ἔχουμε -τὶ ἀλλο παρά- τὰ ἱερὰ καὶ χαριτόβρυτα λείφανα τῶν ἀγίων μας, τὰ διόποια γίνονται πηγὴ ἀγιασμοῦ, λόγῳ τῆς ἐνοικούσης εἰς αὐτὰ θείας Χάριτος.

Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας διδάσκει τὸ ἔξῆς σημαντικόν. Ὅπως ἡ θεότης τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τὸν θάνατόν Του ἔμεινε καὶ εἰς τὴν ψυχὴν Του, ἀφοῦ μὲ αὐτὴν ἐκατέβη εἰς τὸν ἄδη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Σῶμα, ἀφοῦ καὶ μαζί Του παρέμεινεν εἰς τὸν τάφον²⁾, κατὰ ἀνάλογον τρόπον καὶ εἰς τοὺς ἀγίους, ἡ ιάρις τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ τὸν χωρισμὸν ψυχῆς

2) «Μία ὑπῆρχεν ἡ ἐν τῷ ἄδῃ ἀχώριστος καὶ ἐν τάφῳ καὶ ἐν τῇ Ἐδὲμ θεότης Χριστοῦ» φάλλει ἡ ἐκκλησία μας εἰς τὸν θεολογικώτατον Κανόνα τοῦ Μ. Σαββάτου (ἀδὴ ζ').

καὶ σώματος παραμένει εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἔχομεν ὡς ἐκ τούτου τὴν φανέρωσιν καὶ τὰ τεκμήρια τῆς θεώσεως.

Ἐὰν ἐφαρμόζετο εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ἡ καύσις τῶν νεκρῶν, θὰ εἴχομεν σήμερον ἄγια λείψανα; Θὰ ὑπῆρχεν αὐτὸς ὁ τιμαλφέστατος θησαυρὸς τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἀποδεικνύει -πέραν ἀπὸ διαφόρους, κοσμικάς λεγομένας, ὀντολογικάς ἢ λογικὰς ἀποδείξεις- τὴν ὑπαρξίν τοῦ ζῶντος καὶ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀλλου κόσμου, τῆς μελλούσης ἀναστάσεως κ.λ.π.; Πρέπει νὰ γνωρίζομεν ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρχεως τῆς ἄλλης ζωῆς εἶναι τὰ ἵερὰ λείψανα τῶν ἀγίων. Ἀς ἔρθουν οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ὄρθιοι γισταὶ νὰ τὸ ἔρμηνεύσουν. Μποροῦν;...

Ἄλλὰ καὶ ἔκτὸς δλῶν αὐτῶν ποὺ ἐπισημάναμε, ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη προβληματικὴ τοῦ δλού θέματος. Μποροῦμε νὰ δεχθοῦμε ὡς χριστιανοὶ τὴν ἀποφιν, ὅτι εἶναι δικαίωμα τοῦ κάθητε ἀνθρώπου νὰ χρησιμοποιήσει τὸ σῶμα του, ὅπως ἔκεινος θέλει; Εἰς αὐτό, βεβαίως, τὸ ἔρωτημα, αἱ λεγόμεναι προοδευτικαὶ ἀντιλήψεις καὶ ἰδεολογίαι θὰ ἔδιναν καταφατικὴν ἀπάντησιν. Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν ὅμως καὶ γνήσιος ἐκφραστὴς τῆς πίστεως, διαφορετικὰ δριοθετεῖ τὰ πράγματα. «Οὐκ ἐστὲ ἔαυτῶν, ἥγοράσθητε γὰρ τιμῆς» μᾶς λέγει. Δὲν ἀνήκει ἡ ψυχοσωματικὴ ὑπαρξίς εἰς μᾶς, ἀλλὰ εἰς τὸν Θεόν. Τὸ σῶμα μας δὲν εἶναι κτήσις μας, ἀλλὰ εἶναι χρήσις μας καὶ δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε, ὅπως ἐμεῖς θέλομεν!

Μία τέτοια ἀντίληψις διανοίγει τὴν διέξοδον καὶ πρὸς πλεῖστας ἄλλας πρακτικὰς καὶ ἐπιλογάς, ὅπως π.χ. τὴν ἐπιλογὴν τοῦ χρόνου ἀλλά -διατὶ ὅχι!- καὶ τοῦ τρόπου θανάτου μας, συμφώνως μὲ τὴν θεωρίαν τῶν ἐκσυγχρονιστῶν· «ὅτι θέλω κάνω στὸ σῶμα μου» ἐπομένως, ποὺ ὁδηγούμεθα; Θὰ φθάσομεν κάποιαν ἡμέραν καὶ εἰς τὴν νομιμοποίησιν τοῦ... καλοῦ θανάτου, τῆς εὐθανασίας καὶ εἰς ἄλλας πρακτικὰς;... Ἐὰν ὑπάρξει ὑποχώρησις εἰς τὸ θέμα τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος, πολὺ σύντομα θὰ ἐπιβληθεῖ καὶ ἡ εὐθανασία μὲ τὸ ἵδιο σκεπτικό, ὅπότε... τὶ ἄλλο θὰ ἀναμένομεν; Πάντως, ἡ πρότασις τῆς καύσεως εἶναι μηδενιστική! Σημαίνει ὅτι ὁ ἀνθρωπος τελειώνει μετὰ τὸν θάνατον. Καταργεῖ τὴν ἐπιδίδα καὶ τὴν προσδοκίαν τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι ἔνας καθαρὸς μηδενισμός!

Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν, ἔνα ἐπιχείρημα κάποιων μοντερνιζόντων «θεολόγων», οἱ ὅποιοι

«τεχνολογοῦσι καὶ οὐ θεολογοῦσι» (ὅρος ποὺ χρηιμοποιήσει εἰς τὰς ἐπιστολάς του ὁ Μ. Βασίλειος), εἶναι ὅτι ἡ ταφὴ τῶν σωμάτων δὲν ἔχει καθιερωθεῖ εἰς τὴν πίστιν μας ὡς δόγμα (ὅρος πρὸς σωτηρίαν). Αὐτὸς δημιουργεῖ τὸ ἐπιχείρημα δὲν εὔσταθεῖ, ἀλλὰ εἶναι φαιδρὸ καὶ παραπειστικὸ, εἶναι μία ἀνέρειστη προφασιολογία. Καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐπὶ εἴκοσι αἰώνας ἀστασίαστη ταφὴ ἀνήκει εἰς τὰ λεγόμενα «ἄγραφα τῆς πίστεως», εἰς τὴν Ἱερὰν παράδοσιν, δπως λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος, κάνοντας ἀναφορὰ εἰς τὰς ἀγράφους παραδόσεις τῆς ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιες εἶναι ἴσοκυρες μὲ τὰ δόγματα καὶ τὴν πίστιν. Τὸ ἵδιον (μὲ τὴ καύσιν) ἴσχυει καὶ διὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ποὺ κάνομεν οἱ χριστιανοί, τὸ ἵδιον διὰ τὴν στροφὴν τῶν ναῶν πρὸς ἀνατολάς καὶ διὰ τόσα ἄλλα, τὰ ὅποια δὲ διετυπώθησαν γραπτῶς ποτέ, ἀλλὰ εἶναι μόνιμος καὶ ἀπαρασάλευτος πρακτικὴ δόγματος τοῦ ὁρθοδόξου σώματος, ἔχουν δὲ «τὴν αὐτὴν ἴσχυν πρὸς τὴν εὐσέβειαν»³.

Μπορεῖ, λοιπόν, νὰ μὴν ὑπάρχει δογματικὴ διατύπωσις ἀλλὰ ὑπάρχει, δπωσδήποτε, μία δογματικὴ ἀλήθεια, ἡ ὅποια συνδέεται μὲ τὸ λεγόμενον χριστολογικὸν δόγμα, τὸ ὅποιον προσβάλλει ἡ καύσις τῶν νεκρῶν. Καὶ ὅπως ἔχει λεχθεῖ, «δόγμα δὲν εἶναι μία διατύπωση ποὺ δὲ μας ἐπιτρέπεται νὰ παραβοῦμε, ἀλλὰ μία ἀλήθεια ποὺ μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη, γιὰ νὰ ἔξαγιασθοῦμε».

Εἶναι ἀξιοσημείωτον τὸ γεγονός ὅτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ δικαιωσύνη πρὸ δὲ λίγων χρόνων ἀπεφάνθη ἀρνητικὰ περὶ τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν σωμάτων, ὡς ἔξης: «Ἡ καθιέρωση τῆς καύσης τῶν νεκρῶν ἀντιβαίνει στὴ δημόσια τάξη καὶ στὰ χρηστὰ ἥθη»⁴.

Ἡ καύσις τῶν σωμάτων ἔκτὸς τῶν ἀνωτέρω, εἶναι καὶ ἔνας βιασμὸς τῆς φύσεως, εἶναι μία πράξις βίας ἐπὶ τοῦ σώματος, τὸ ὅποιον διὰ τῆς ταφῆς παραδίδεται φυσιολογικῶς εἰς τὴν φθοράν. Ἡ ταφὴ εἶναι ἡ παράδοσις τοῦ σώματος εἰς τὰς συνθήκας τῆς φύσεως. Ἄντιθέτως, μὲ τὴν καύσιν τὸ σῶμα ἔκτιθεται εἰς τὴν βιαίοτητα τῶν στοιχείων τῆς φύσεως ἢ εἰς τὴν ἀδηφάγον μανίαν τῆς τεχνολογίας. Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἡ θέα τοῦ τάφου, τῆς «τελευταίας κατοικίας» δπως λέγεται τοῦ κεκοιμημένου, πρὸς τὸν ὅποιον προστρέχουν οἱ συγγε-

3) βλ. 91^ο Καν. τοῦ Μ. Βασίλειου, Ι. Πηδάλιον, ἐκδ. Αστέρος, σελ. 642.

4) Πρβλ. ἐφ. ΤΑ ΝΕΑ, 5-10-1992.

νεῖς καὶ προσεύχονται, ἀνάβουν καντήλι καὶ κερί, τελοῦνται τρισάγια καὶ εὐχές, τὰ ὅποια εἶναι ἔνα ὠραῖο πνευματικὸ πότισμα τοῦ σπόρου ποὺ βρίσκεται εἰς τὴν γῆν μὲ τὴν προοπτικὴν τῆς ἀναβλαστήσεως-ἀναστάσεως, καὶ ἄλλο πρᾶγμα ἡ θέα τοῦ κρεματορίου τῆς καύσεως, ἡ φρικτὴ καὶ ἀπάνθρωπος! ”Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι νὰ παραδίδεται μὲ τὰς εὐχὰς τῆς ἐκκλησίας ὁ κεκοιμημένος εἰς τὴν μητέρα γῆν, μὲ τὴν γνωστὴν ἑκείνην, θαυμασίαν τελετουργικὴν παραπεμπτικὴν φράσιν «γῇ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ», καὶ ἄλλο εἶναι νὰ παραδίδεται ἀπάνθρωπα εἰς τὸ πῦρ, πρὸς ἔξαφάνισην καὶ τοῦ τελευταίου στοιχείου τῆς ύλικῆς του ὑποστάσεως!

Κάποια ἄλλα προβαλλόμενα εὐκαίρως-ἄκαίρως ἐπιχειρήματα, ἐμπορικῆς ἢ οἰκολογικῆς ἢ οἰκονομικῆς φύσεως, καθαρὰ χρηστικὰ καὶ χρησιμοθηρικά, δὲν τὰ σχολιάζομεν, διότι κανέναν ἔχεφρονα δὲν μποροῦν νὰ πείσουν. Δι’ ὅλα ὑπάρχουν λύσεις. “Οπως δι’ ἄλλα φροντίζει ἡ πολιτεία, ἔτοι καὶ διὰ τὸ συγκεκριμένο θέμα μπορεῖ νὰ φροντίσει μὲ τὴν δημιουργίαν νέων χώρων, κοιμητηρίων κ.λ.π..” Άλλοι πάλι ὅμιλοῦν περὶ μικροβίων κ.λ.π., ἀλλὰ ξεχνοῦν φαίνεται διτὶ τὴν μόλυνσιν τὴν δημιουργοῦν οἱ ζωντανοί, ὅχι οἱ νεκροί.

‘Απλῶς ἀναζητοῦν οἱ σύγχρονοι μηδενισταὶ κάποιας αἰτίας καὶ «προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις» διὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσουν ἐκεῖ ὅπου θέλουν, συμφώνως μὲ τὰς ἐντολὰς ποὺ δέχονται...

Θὰ δεχθοῦμε ὅμως ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ὅλα αὐτὰ τὰ εἰσερχόμενα ἀνομα πράγματα; Νομίζομεν διτὶ ἡ πρόθεσις -πέραν ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα περὶ τῆς καύσεως- εἶναι τὸ πλέον σημαντικόν, τὸ ὅποιον καὶ κατακρίνει ὅποιον συμφωνεῖ μὲ τοιαύτας πρακτικὰς. Αὐτὸ λαμβάνεται περισσότερον ὑπ’ ὄψιν.

‘Η πρόθεσις τοῦ χριστιανοῦ ποὺ θέλει νὰ καεῖ τὸ σῶμα του καὶ ὅχι τὰ ταφεῖ, εἶναι αὐτὸ ποὺ τὸν διαφοροποιεῖ ἀπὸ μία κοινὴν παράδοσιν· καὶ αὐτὸ τὶ εἶναι; Δείγμα ἐγωϊστικῆς καὶ ἀντιεκκλησιαστικῆς διαθέσεως, ἡ ὅποια καταδικάζεται, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον περιθώρια μετανοίας, ἀφοῦ εἶναι ἡ τελευταία πράξις τοῦ βίου του ἀνθρώπου...

Ἐπιλέγοντας, λοιπόν, κάποιος τὴν καύσιν, δεικνύει φανερῶς τὴν ὑπερηφάνειάν του ἡ ὅποια ἀντιφέρεται καὶ διαφοροποιεῖται, ὅπως εἴπομεν, ἀπὸ τὴν καθιερωμένην πρακτικὴν καὶ παράδοσιν καὶ ὀδηγεῖ τὸν ἀνθρωπὸν σὲ δικούς του ἀτραπούς, μακριὰ ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν ὁδούν.

‘Ημεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐλληνες, ὃς μείνομεν πιστοὶ καὶ ἐδραῖοι εἰς τὰ ιερὰ θέσμια τῆς πίστεώς μας καὶ εἰς τὴν ζωντανὴν παράδοσιν μας «ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις πατράσι», ἀποκριύοντες ἀντιλήψεις καὶ πρακτικὰς ποὺ μᾶς ἔρχονται -ώς συνήθως- ἀπὸ ἔξω καὶ μᾶς ζητοῦν νὰ μεταστοῦμε εἰς ἄλλην ιστορικὴν σφράγια, νὰ γίνομεν ἐκσυγχρονισταί, νεωτερισταί, ἐκκοσμικευμένοι συμφώνως μὲ τὸ ρεῦμα τῆς ἐποχῆς, νὰ χάσομεν τὴν ἴδιοπροσωπίαν μας καὶ τὴν ἐλληνικὴν μας ταυτότητα καὶ νὰ ἀπωθήσομεν εἰς τὸ περιθώριον τὰς πνευματικὰς ἀξίας καὶ παραδόσεις μας. Αὕτη εἶναι ἡ σκοποποθεσία ὅλων αὐτῶν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἀντιλήψεων. Ζητοῦν οἱ Εύρωπαῖοι ἔταιροι μας δλίγον κατ’ ὀλίγον νὰ μᾶς τὰ πάρουν ὅλα, νὰ μᾶς καταργήσουν ὅτι ἔχει ἀπομείνει εἰς τὸν τόπον αὐτόν.

Νὰ γνωρίζομεν, λοιπόν, καλά, ὅτι ἡ ἐπιβολὴ τῆς καύσεως εἶναι πορεία πρὸς τὴν ἐθνικήν, πολιτικήν καὶ κοινωνικήν μας ἀποσύνθεσιν. Ακόμη, ἡ ἐφαρμογὴ αὐτὴ συνιστᾶ ἀλλοτρίωσιν ἐκ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ἀθέτησιν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς πίστεώς μας, καταπάτησιν τῆς πλουσίας μας παραδόσεως καὶ καταφρόνησιν τῆς πατερικῆς ἐμπειρίας τῶν ἀγίων μας. Οἱ συνέπειες ἀπρόβλεπτες...

«Ἡ καῦση τῶν νεκρῶν, ὁποιαδήποτε ἐπιχειρήματα καὶ ἄν ἔχει πρὸς ὑποστήριξή της, βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν ὁρθόδοξην παράδοση. Τὸ σῶμα πρέπει νὰ μπεῖ στὸν τάφο, νὰ ἀποδοθεῖ στὴν μητέρα γῆ, νὰ ἐπιστρέψει στὸ χῶμα ἀπὸ τὸ ὄποιο πλάστηκε, σύμφωνα μὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ Δημιουργοῦ του. Νὰ κοιμᾶται ἥρεμα στὸ μνῆμα μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ θ’ ἀκουσθεῖ, κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία, ἡ σάλπιγγα τοὺς ἀγγέλους, γιὰ νὰ ξυπνήσει μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα σώματα ἀπὸ τὸν ὑπνο του, νὰ ντυθεῖ τὰ ἀφθαρταὶ ἱμάτια του, ν’ ἀναστηθεῖ καὶ, ἐνωμένο πάλι μὲ τὴν φυχή του, νὰ πάσι κοντὰ στὸν πλάστη του καὶ νὰ κριθεῖ καὶ αὐτὸ σύμφωνα μὲ ὅσα ἔπραξε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐπὶ γῆς βίου του. ”Αλλωστε ὁ τάφος εἶναι ἔνα σύμβολο, ἡ παρουσία τοῦ ὄποιού τόσο εὐγλωττα διδάσκει τοὺς ζωντανοὺς γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς, ἡ ἐστία ἡ ὅποια συγκεντρώνει γύρω της τὴν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὰ προσφιλῆ τους πρόσωπα ποὺ ὁ θάνατος ἀφήρε πασε»⁵.

5) Καθηγ. Ανδρέα Θεοδώρου «Ἀμωμοὶ ἐν ὁδῷ...», ἐκδ. «Ἀποστ. Διακονία», Αθήνα 1990, σελ. 225.

ΒΙΒΛΙΟ ΗΓΙΩΝ ΜΥΡΩΝ

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐφετινῆς Συνοδικῆς Ἐκδηλώσεως ἐπὶ τῇ εὐσῆμῳ ἡμέρᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας ἐτελέσθη ἡ πρώτη ἐπίσημος παρουσίασις τοῦ νέου ἐκδοθέντος συλλεκτικοῦ τόμου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ὑπὸ τὸν τίτλον : «ΑΓΙΟΝ ΜΥΡΟΝ - ΣΦΡΑΓΙΣ ΔΩΡΕΑΣ», τὸ δόποῖον εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν μνημειώδη προσπάθειαν Καθαγιασμοῦ Ἅγιου Μύρου πρὸ δύο ἔτῶν. Ἡ παρουσίασις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Διδάκτωρος τῆς Θεολογίας κ. Νικολάου Λάου, καὶ ἔχει ώς ἔξῆς:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῆς Ἑκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἐλλάδος κ. Μακάριε,

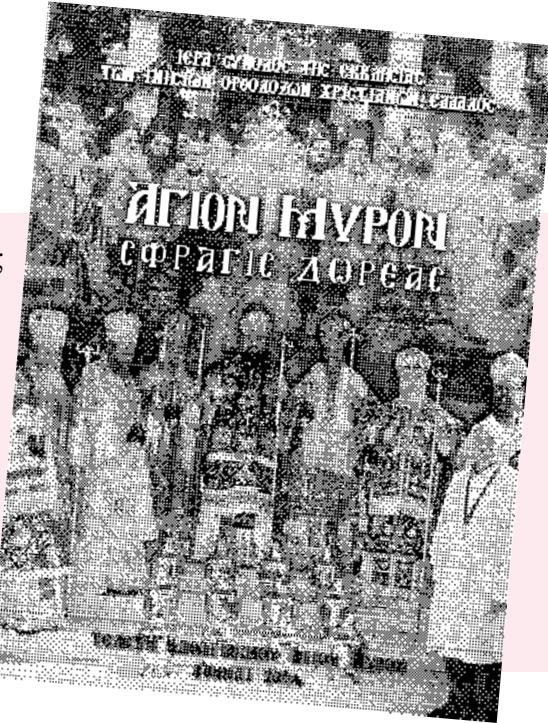
Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,

Ἄξιότιμοι Προσκεκλημένοι,

ἡ ἔκδοση τοῦ βιβλίου **“Αγιον Μύρον-Σφραγίς Δωρεᾶς**, τὸ δόποιο ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω στὴν ἀποφινὴ σύναξη, ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρως ἀξιόλογο ἀπὸ ἀποφηθεὶσαν θεολογική, φιλολογικὴ καὶ βιβλιογραφικὴ ἐγχείρημα - καλαίσθητο στὴν ἐμφάνιση- ποὺ βοηθεῖ καὶ ἐνθαρρύνει τὴν βαθύτερη μελέτη καὶ κατανόηση τῆς λειτουργικῆς-μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ὁρθόδοξης τοῦ Χριστοῦ Ἑκκλησίας. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἑκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἐλλάδος πρέπει νὰ αἰσθάνεται βαθιὰ ἵκανοποίηση ἀπὸ τὸ πολύμοχθο καὶ ποιοτικὰ ἄρτιο ἔργο - συγγραφικὸ καὶ λειτουργικό- τοῦ Ἀρχιεπισκόπου του κ. Μακαρίου. Τὸ προαναφερθὲν βιβλίο περιλαμβάνει: πρῶτον, τὴν εἰσήγηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἐλλάδος κ. Μακαρίου πρὸν τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἑκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἐλλάδος γιὰ τὴν παρασκευὴ Ἅγιου Μύρου· δεύτερον, μελέτη τῆς σύνθεσης καὶ τῶν συστατικῶν τοῦ Ἅγιου Μύρου· τρίτον, τὴν πρὸς προετοιμασία γιὰ τὸν καθαγιασμὸ τοῦ Ἅγιου Μύρου ἐξαπολυθείσα σχετικὴ Συνοδικὴ Ἐγκύλιο· τέταρτον, τὴν κοινοποίηση τοῦ

προγράμματος· πέμπτον, τὸ χρονικὸ καθαγιασμοῦ τοῦ Ἅγιου Μύρου 2004.

Στὴ σύντομη ἀποφινὴ εἰσήγησή μου, θὰ ἥθελα νὰ σᾶς καλέσω νὰ μελετήσουμε τὸ ζήτημα τοῦ Ἅγιου Μύρου μέσα στὸ εὐρύτερο πλαίσιο τῆς λειτουργικῆς-μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ἑκκλησίας. Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε. ὅτι ἡ ἔρμηνεία ἐνὸς λειτουργικοῦ συμβόλου δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρεται στὶς φυσικές του ἴδιότητες καὶ οἱ λειτουργικοὶ τύποι δὲν πρέπει νὰ θεωρεῖται ὅτι ἐγκλωβίζουν κατὰ μηχανοκρατικὸ τρόπο τὴν Θεία Χάρη, διότι διαφορετικὰ περιπίπτουμε σὲ παγανιστικὲς ἀντιλήψεις καὶ στὴν κακοδοξία ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει ἐκχωρήσει τὴν ἀπειροδυναμία Του στὰ μυστήρια καὶ ἐν τέλει στοὺς κληρικούς. Γράφει σχετικὰ ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος: «Ο ναὸς ποὺ βλέπουμε εἶναι τύπος τοῦ ναοῦ τῆς καρδίας, ὁ ἱερέας εἶναι τύπος τοῦ ἀληθινοῦ ἱερέα, τῆς χάρης δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ, κ.λ.π. . Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν δρατὴ ἐκκλησία, ἀν δὲν γίνουν πρώτα οἱ ἀναγνώσεις, οἱ φαλμωδίες καὶ δὲν προχωρήσει ὅλη ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξη, δὲν μπορεῖ ὁ ἱερέας νὰ ἐπιτελέσει τὸ θεῖο Μυστήριο τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀν πάλι τηρηθεῖ ὅλος ὁ ἐκκλησιαστικὸς κανόνας, δὲν γίνει ὅμως ἀπὸ τὸν ἱερέα ἡ μυστικὴ εὐχαριστία τῆς προσφορᾶς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τότε οὔτε ὁ ἐκκλησιαστικὸς θεσμὸς ὀλοκλη-

ρώθηκε, καὶ ἡ λατρεία τοῦ Μυστηρίου εἶναι ἐλλιπής. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν Χριστιανό. Ἀν δηλαδὴ ἔχει κατορθώσει τὴν νηστεία, τὴν ἀγρυπνία, τὴν φαλμωδία καὶ ὅλη τὴν ἄσκηση καὶ τὴν ἀρετή, ἀλλὰ ἡ μυστικὴ ἐνέργεια τοῦ Πνεύματος δὲν ἐπιτελεῖται ἀπὸ τὴν χάρη στὸ θυσιαστήριο τῆς καρδίας του μὲ κάθε αἰσθηση καὶ πνευματικὴ ἀνάπτωση, τότε εἶναι ἀτελὴς ὅλη αὐτὴ ἡ ἀκολουθία τῆς ἀσκήσεως καὶ σχεδὸν ἀπρακτη, γιατὶ δὲν ἔχει τὴν ἀγαλλίαση τοῦ Πνεύματος νὰ γεμίζει μὲ μυστικὸ τρόπο τὴν καρδία του».¹⁾

Στὸ κλασσικὸ ἔρμηνευτικὸ ὑπόμνημα τοῦ Ἅγιου Νικολάου Καβάσιλα Εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν, διαβάζουμε ὅτι ὁ λειτουργικὸς τύπος «ἐπινοήθηκε γιὰ τοῦτο: ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ μὴ δηλώνει τὰ γεγονότα τῆς θείας οἰκονομίας μόνο μὲ λόγους, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ φέρνει ἐμπρὸς στὰ μάτια μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ φαίνεται ἀπὸ ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἱερουργίας· ὥστε στὴν πρώτη περίπτωση νὰ ἐπιδρᾷ εὔκολότερα στὶς ψυχὲς καὶ νὰ περνᾶ μέσα μας ὅχι ως ἀπλὸ νόημα ἀλλὰ καὶ ως πάθος, ἐφ' ὅσον ἡ ὀπτικὴ παράσταση ἐντυπώνεται ζωηρότερα ἐντός μας, καὶ στὴ δεύτερη νὰ μὴ δώσει περιθώρια στὴ λήθη καὶ νὰ μὴ ἀφήσει τὴ σκέψη νὰ στραφεῖ ἀλλοῦ, ἔως ὅτου μᾶς ὀδηγήσει στὴν ἀγία τράπεζα». Ἡ ψυχικὴ πορεία τοῦ λειτουργούμενου, ὅπως τὴν καταλαβαίνει ὁ Καβάσιλας, ἔχει ως ἔξῆς: τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ προκαλοῦν συγκίνηση, ἡ συγκίνηση μὲ τὴ σειρά της συμπάθεια, καὶ ἡ συμπάθεια ὀδηγεῖ στὴν κατανυκτικὴ ἔκείνη συνθήκη ποὺ μεταμορφώνει. Ἡ γνησιότητα συνεπῶς τῆς συμμετοχῆς μας στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔξαρτάται μὸνο ἀπὸ τὴ φύλαξη τοῦ λειτουργικοῦ τύπου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ μας μεταμόρφωση.

Ἄς ἔρθουμε τώρα εἰδικότερα στὸ θέμα τοῦ Ἅγιου Μύρου, τὸ ὅποιο, ὅπως γράφει στὸ βιβλίο ποὺ παρουσιάζουμε ἀπόφεως ὁ Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, ως ὁρατὸ σημεῖο μαρτυρεῖ «τὴν μετάδοσιν τῆς δυνάμεως καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἅγιου Πνεύματος πρὸς τοὺς βαπτιζομένους». Ἐπίσης, σὲ ἄλλο σημεῖο τοῦ ἴδιου βιβλίου διαβάζουμε: «Λέγο-

ντες “Ἄγιον Μύρον”, δὲν ἀναφερώμεθα εἰς ἀπλοῦν ἀρωματισμένον ἔλαιον δι' ἀπλὴν εὐλογίαν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ προσδιορίζομεν τὸ δεύτερον μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἦτοι τὸ Ἅγιον Χρῖσμα, τὸ ὅποιον ἀνάγεται εἰς τοὺς Ἀποστολικοὺς χρόνους, καὶ διὰ τοῦ ὅποιον προσεφέρετο ἡ μετάδοσις τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἅγιου Πνεύματος εἰς ἔκείνους, ὅπου ἐνεδύθησαν διὰ τοῦ Βαπτίσματος τὸν Χριστόν, καὶ ἐκουσίως συνετάχθησαν μετ' Αὐτοῦ ἀπεταξάμενοι τὸν Σατανὰν καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ὡς “Ἄγιον Μύρον” ἐννοοῦμεν ἐπίσης, τὸ ἐν τῷ Ἅγιῳ Χρίσματι χρησιμοποιούμενον ὁρατὸν ὄλικὸν στοιχεῖον, τὸ ὅποιον παρασκευάζεται μόνον κατὰ τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδα μ' ἔναν πολύπλοκον τρόπον, ἐξ ὀγοῦ ἔλαιοιλάδου καὶ διαφόρων ἔξαιρετικῶς πολυτίμων εὐόσμων οὐσιῶν»²⁾. Ὁμως, ὅπως ἔχει ἐπισημάνει ὁ Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, δὲν πρέπει νὰ περιορισθοῦμε μόνο στὸν «τύπο» τοῦ Ἅγιου Μύρου ἢ ὅποιουδήποτε ἄλλου λειτουργικοῦ τελέσματος, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίσουμε καὶ τὴν ἐρμηνεία αὐτοῦ.

Μετὰ ἀπὸ τὴν περιγραφὴ τῆς τελετῆς τοῦ Μύρου στὸ τέταρτο κεφάλαιο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ιεραρχίας του, ὁ Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης προχωρεῖ στὴ «θεωρία» τοῦ Μύρου, δηλαδὴ στὴν ἐρμηνευτικὴ ἀνάλυση τῶν τύπων ποὺ πρὶν περιέγραψε. Ἀναφερόμενος στὸ Μύρο, ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἐντοπίζει ἀρχικῶς τὴν καταγωγικὴ σύμβαση τοῦ συμβόλου στὶς εὐώδεις ἰδιότητες τῶν ὀνθέων. «Λέγωμεν τοίνυν, ως ἡ τοῦ μύρου σύνθεσις συναγωγὴ τίς ἐστιν εὐπνόων ὄλῶν, ἐν ἑαυτῇ πλουσίως ἔχουσα ποιότητας εὐόσμους»³⁾. Συνεχίζει δὲ φθάνοντας ἀπὸ τὰ ὄνθη στὸν εὐώδη Ἰησοῦ: «Πεπείσμεθα δὲ εἶναι τὸν θεαρχικώτατον Ἰησοῦν ὑπερουσίως εὐώδη νοηταῖς διαδόσεσι, τὸ νοερὸν ἡμῶν ἀποπληροῦντα θείας ἥδονῆς»⁴⁾. Ἐπιμένοντας στὴν περιγραφὴ τῆς αἰσθητηριακῆς λειτουργίας τῆς ὄσφρησης καὶ στὴν ἀναλογία της στὸν πνευματικὸ κόσμο, γράφει ὁ Ἀρεοπαγίτης: «Εἰ γὰρ ἡ τῶν αἰσθητῶν εὐώδῶν ἀντίλη-

1) Ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, «Παράφραση τῶν 50 Λόγων τοῦ Ἅγιου Μακαρίου τοῦ Αἴγυπτίου σὲ 50 Κεφαλαία», Φιλοκαλία τῶν Ιερῶν Νηπτικῶν Πατέρων, Θεσσαλονίκη: Ἐκδόσεις «Τὸ Περιβόλη τῆς Παναγίας», 1997, τ.Γ', σ.296.

2) Ιερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἐλλάδος, Ἅγιον Μύρου Σφραγίς Δωρεᾶς, Ἀθῆνα, 2004, σ.19.

3) Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ιεραρχίας, P.G.3, 477C.

4) Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, ως ἄνω, 477C.

ψις εύπαθεῖν ποιεῖ καὶ τρέφει σὺν ἡδονῇ πολλῆ τὸ τῶν ὀσφραντῶν ἡμῶν διακριτικόν... ἀναλόγως ἢν τις φαίη καὶ τὰς νοερὰς ἡμῶν δυνάμεις... ἐν ἀντιλήψει τῆς θεαρχικῆς εὐωδίας γίνεσθαι». Καὶ καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ συμβολικὴ σύνθεση τοῦ μύρου μᾶς ἵχνογραφεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν πηγαῖο ὅλβο τῶν θείων εὐωδιῶν: «Ούκοῦν ἡ τοῦ μύρου συμβολικὴ σύνθεσις ὡς ἐν μορφώσει τῶν ἀμορφώτων, αὐτὸν ἡμῖν ὑπογράφει τὸν Ἰησοῦν, πηγαῖον ὅντα τῶν θείων εὐωδιῶν ἀντιλήψεων ὅλβον»⁵.

Στὸ Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας σύγγραμα τοῦ Ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τὰ λειτουργικὰ σύμβολα διαθέτουν τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν ἔννοια τῶν τελουμένων καὶ τὴν ἀναγωγὴν πρὸς τὸν Θεό: «οὗτός ἐστι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίας σκοπός, ἡ πρὸς Θεὸν ἡμῶν, ὡς ἐφικτὸν ἀφομοίωσίς τε καὶ ἔνωσις»⁶. «τὰ μὲν αἰσθητῶς Ἱερά, τῶν νοητῶν ἀπεικονίσματα, καὶ ἐπ' αὐτὰ χειραγωγία καὶ ὁδός, τὰ δὲ νοητά, τῶν κατ' αἰσθησιν Ἱεραρχικῶν ἀρχὴν καὶ ἐπιστήμη»⁷. Τὴν αὐτὴν γραμμὴν πλεύσεως ἀκολουθεῖ καὶ ὁ Ἀγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς στὸ σύγγραμμά του Μυσταγωγία. Ὁμως, στὸ ἔργο τοῦ Ἀγίου Μαξίμου, τὰ λειτουργικὰ σύμβολα δὲν δηλώνουν μόνο τὴν ἔννοια τῶν Ἱερῶν γεγονότων, ἀλλὰ περικλείουν ἐπὶ πλέον τὴν κίνηση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου πρὸς τὸν Θεό. Ἐξ οὗ καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι τόσον εἰκόνα καὶ τύπος τοῦ Θεοῦ, ὃσον εἶναι εἰκόνα καὶ τύπος τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου - δι' αὐτῆς ἐνεργεῖ ὁ Θεός, καὶ αὐτὴ πάλι μὲ τὴ σειρά της, ὡς ζῶσα εἰκόνα, ἐνεργεῖ ἀγιαστικὰ ὅπως ὁ Θεός, τείνει νὰ ἀγκαλιάσει τὰ πάντα καὶ νὰ τὰ ὑψώσει μαζί της στὸν οὐράνιο ποιητὴ καὶ πατέρα. Γράφει σχετικὰ ὁ Ἀγιος Μάξιμος: «Τὴν τοίνυν ἀγίαν Ἐκκλησίαν... τύπον καὶ εἰκόνα Θεοῦ φέρειν... ὡς τὴν αὐτὴν αὐτῷ κατὰ μίμησιν καὶ τύπον ἐνέργειαν ἔχουσαν... Τά τε νοητὰ καὶ τὰ αἰσθητά... τὰ κατὰ τὴν φύσιν ἀλλήλων διεστηκότα, κατὰ μίαν τὴν πρὸς αὐτὸν ὡς ἀρχὴν σχέσεως δύναμιν ἀλλήλοις συννενευκότα ποεῖ· καθ' ἥν, εἰς ταυτότητα κινήσεώς τε καὶ ὑπάρξεως ἀδιάφθορον καὶ

ἀσύγχυτον ἄγεται τὰ πάντα»⁸. Καὶ συνεχίζει ὁ Ἀγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής: «Ἐκκλησίαν μυστικὴν (νοοῦμεν) τὸν ἀνθρωπὸν, ὃς διὰ ναοῦ μὲν τοῦ σώματος, τὸ πρακτικὸν τῆς ψυχῆς ταῖς τῶν ἐντολῶν ἐνεργείαις κατὰ τὴν ἡθικὴν φιλοσοφίαν ἐναρέτως φαιδρύνοντα· ὡς δι' ἴερατείου δὲ τῆς ψυχῆς τοὺς κατ' αἰσθησιν λόγους, καθαρῶς ἐν πνεύματι τῆς ὅλης περιτμηθέντας, κατὰ τὴν φυσικὴν θεωρίαν διὰ λόγου τῷ Θεῷ προσκομίζοντα»⁹. Ὁ Ἀγιος Μάξιμος πλατύνει τὸν ἀρεοπαγιτικὸν συμβολισμὸν τῆς Ἐκκλησίας, προσθέτοντας στὴ σκοπιμότητα τῆς ἐκστατικῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐνώσεως, καὶ ἐκείνη τοῦ πρακτικοῦ κατὰ λόγον ἀγιασμοῦ. Στὸ δὲ πέμπτο κεφάλαιο τῆς Μυσταγωγίας του, ὁ Ἀγιος Μάξιμος γράφει ὅτι στὸ νοερὸν μέρος τῆς ψυχῆς ἀνήκουν ἡ θεωρητικὴ καὶ ἡ πρακτικὴ δύναμη· ἡ πρώτη ὀνομάζεται νοῦς καὶ ἡ δεύτερη λόγος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ Ἐκκλησία πλέον ἐνεργεῖ καὶ δριζοντίως, νοηματοδοτεῖ μὲ τὸ πνευματικό της περιεχόμενο σύνολη τὴν ὑπαρξην, ὅπότε στὸ ἐρώτημα¹⁰, τὶ συμβολίζουν τὰ θεῖα ἀναγνώσματα, ὁ συγγραφεὺς τῆς Μυσταγωγίας θὰ ἀπαντήσει ὅτι ὑπεμφαίνουν τὶς θελήσεις καὶ βουλήσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ ἐπισημάνει ὅτι στερεώνουν τὴν πρᾶξη μας κατὰ δύναμιν καὶ μᾶς διδάσκουν πῶς νὰ διγωνιζόμαστε γιὰ τὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Κλείνοντας αὐτὴν τὴν σύντομη εἰσήγησή μου, θὰ ἥθελα νὰ πῶ ὅτι μόνο εὐγνώμων θὰ μποροῦσε νὰ εἴναι κανεὶς στὸν Ἀρχιεπίσκοπο τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἐλλάδος κ. Μακάριο, ὁ ὁποῖος μὲ πλούτοποιὸ βαθύνοια ἀφ' ἐνός, καὶ μὲ φιλόπονη καὶ τολμηρὴ διακονία ἀφ' ἑτέρου, θέτει ζητήματα τόσο σημαντικὰ γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

‘Ο Τόμος διατίθεται ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Κάνιγγος 32, τηλ. 210.3814087, 6976 152918) καὶ ὑφ' ὅλων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ ἐνοριῶν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν.

5) Ἀγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, ὡς ἄνω, 480 Α.

6) Ἀγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, ὡς ἄνω, κεφ. Β' α'.

7) Ἀγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, ὡς ἄνω, κεφ. Β' γ'.

8) Ἀγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, Μυσταγωγία,

κεφ. Α'.

9) Ἀγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, ὡς ἄνω, κεφ. Δ'.

10) Ἀγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, ὡς ἄνω, κεφ. Γ'.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Τοῦ κ. Ιωάννου Κορναράκη,
διμοτίμου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν*.

Άναδημοσιεύομεν ἄρθρον τοῦ ὡς ἄνω καθηγητοῦ εἰς τὸ ὅποῖον μὲ ἀδρὸν καὶ δίκαιον τρόπον περιγράφει τὴν ὑποκρισίαν, τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὸ κατάντημα τῆς «Κρατοῦσης» νεοημερολογιτικῆς ἐκκλησίας, ἡ ὅποια φανερῶς συσχηματίζεται μὲ τὴν «νέαν ἐποχήν», αὐτοκαταργουμένη ἐκ τῶν ἔσω αὐτῆς.

«Ἡ τελευταία ἱερατικὴ συνδιάσκεψη ἐκπροσώπων Ἱερῶν Μητροπόλεων, στὸ Προκόπι τῆς Εύβοιάς, μὲ θέμα· Ἡ Νέα Ἐποχή, ποὺ ὡργάνωσε ἡ Ἐκκλησία καὶ δσα ἐλέχθησαν διὰ τῶν σχετικῶν εἰσηγήσεων καὶ μάλιστα τὰ δημοσιεύθεντα στὸν τύπο πορίσματα, δίνουν τὴν ἐντύπωσην, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι μιὰ μάχιμη, κατὰ τῶν αἱρέσεων Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία! Ἐξάλλου τὴν ἐντύπωσην αὐτὴν ἐνισχύει τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει συγχροτημένη Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν δογματικῶν θεμάτων καὶ τῶν αἱρέσεων, προεδρευομένη δηλαδὴ ἀπὸ τὸν ὁριζόμενον ἑκάστοτε, γιὰ τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν συνοδικὸν ἀρχιερέα. Ἔτσι στὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας φαίνεται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐλέγχει, μὲ ὡργανωμένες ἐνέργειες, τὴν κατάσταση στὸ χῶρο τῆς ἐμφανίσεως καὶ δραστηριότητος τῶν αἱρέσεων, τῶν ἀποκλίσεων ἀπὸ τὴν παράδοσή της καὶ τὴ διδασκαλία της. Ὅμως, ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια ἢ ἡ πραγματικότητα στὴ σχέση τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας μὲ τὰ ποικίλα φαινόμενα αἱρέσεων καὶ ἑτεροδιδασκαλιῶν;

Ἡ πραγματικότητα στὸ χῶρο τῶν αἱρέσεων δείχνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀσχολεῖται, κατὰ τακτὰ διαστήματα μὲ τὶς εἰσαγόμενες αἱρέσεις, ἀλλὰ σιωπᾶ καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς αἱρέσεις τῆς αὐλῆς της. Κλείνει τὰ μάτια μπροστὰ σὲ γεγονότα, ποὺ δείχνουν ὅτι ἀκριβῶς, κάτω ἀπὸ νεοεποχίτικες ἐπιδράσεις, κάποιοι κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ θεολόγοι ὀντιστρατεύονται, μὲ δικές τους προσωπικές γνῶμες ἢ θεωρίες, στὸ γράμμα καὶ

στὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου θεολογικῆς παρακαταθήκης καὶ παραδόσεως, ίδιαίτερα μάλιστα τῆς πατερικῆς θεολογίας!

Ὑπάρχει τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ κυρίως ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπίας τοῦ κ. Χριστοδούλου, μία μεγάλη ἐνθάρρυνση γιὰ ἀνοίγματα σὲ θεωρίες καὶ διδασκαλίες, οἱ ὅποιες ἀποστασιοποιοῦνται ἀπὸ τὴν Ὁρθοδόξια τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλα, πέραν αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, ἡ ἴδια ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ἐνεργητικῶς ἢ παθητικῶς (μὲ τὴ σιωπὴ τῆς Ἱεραρχίας), συμπορεύεται κάποιες φορὲς μὲ αἱρετικὲς ἀποκλίσεις!

Ἡ τελευταία σύναξη στὸ Προκόπι, ὅπως παρουσιάζεται μάλιστα ἀπὸ τὸν «Ο.Τ.», δίνει τὴν ἐντύπωσην ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι καλὰ ὡργανωμένη στὸν τομέα τῶν αἱρέσεων. Ἄλλὰ αὐτὸν ἀκριβῶς, ὅτι γίνεται στὸ Προκόπι ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἄλλοθι της, γιὰ τὸ γεγονός ὅτι (ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά) μὲ δικές της πρωτοβουλίες μολύνει τὸ χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ εἰσαγόμενα αἱρετικὰ σώματα καὶ ὄργανισμούς, ἀπειλητικοὺς γιὰ τὴν Ὁρθοδόξη παρακαταθήκη τῆς Ἐκκλησίας!

Μὲ δική της πρωτοβουλία ἔφερε στὴν καρδιὰ τῆς Ὁρθοδοξίας τὸν Πάπα, ἀλλὰ καὶ τὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν. Προαναγγέλλεται δὲ διάλογος μὲ τὸν Παπισμό, μὲ τὴν παρουσία καὶ ἐκπροσώπου τῆς ἐπαράτης Ούνιας.

Ως πρὸς τὴν αἱρεση τῆς Νέας Ἐποχῆς, ἡ Ἐκκλησία, φαίνεται νὰ καταδικάζει στὸ Προκόπι, τὴν ιδεολογία αὐτή, ἀλλὰ λησμονεῖ ὅτι, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου υἱοθέτησε νεοεποχίτικο κείμενο ὡς καταστατικὸν χάρτη τῶν

*Βλ. ἐφημερίς «Ὁρθόδοξος Τύπος», τ. 1621, σελ. 1.

θεολογικών προϋποθέσεων τῆς λειτουργικής ἀναγεννήσεως!

Στὸ περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἐπίσημῳ ὄργανῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου 2003, δημοσιεύθηκε συνοδικὸ κείμενο μὲ τίτλῳ: «ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ». Τὸ κείμενο αὐτὸ ἀκραιφνῶς νεοεποχίτικο κείμενο, εἶναι γραμμένο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΟΣ! Τὸ νεοεποχίτικο νόημά του φαίνεται στὸν ὁρισμὸ τοῦ ὅρου λειτουργικὴ ἀναγέννηση.

«Μὲ ἄλλα λόγια ὁ ὅρος “λειτουργικὴ ἀναγέννηση”, σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, ἔχει πλέον ἐφαρμογὴ στὸ σύνολο τοῦ θεολογικοῦ ἐπιστητοῦ σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, ἀπὸ τοὺς καθαρὰ πρακτικοὺς ἔως τοὺς αὐστηρὰ θεολογικούς» (σελ. 414). Τὸ κύριο αἴτημα τοῦ κειμένου τοῦ θεολογικοῦ ὑποβάθρου, σχετισμένο καὶ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Παγκοσμιοποιήσεως, εἶναι ὁ διαρκῆς ἐπαναπροσδιορισμὸς τῶν πάντων στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογίας της, ἰδιαίτερα τῆς ταυτότητός της καὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Θ. Εὐχαριστίας!

Ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ κειμένου καταθέσαμε στὴ Γραμματείᾳ τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας ὀκτασέλιδο Ὕπομνημα (ἀριθ. πρωτ. 3384-9.9.03). Τὸ κείμενο τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ ἀπεστείλαμε σχεδὸν σὲ ὅλους τοὺς συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς τῆς περιόδου ἐκείνης (2003) «Οὕτε φωνή» βεβαίως «Οὕτε ἀκρόαση!»

Στὸ ὑπόμνημά μας αὐτὸ ἀπῆγνησε ὁ Μακαριώτατος, μὲ ἐπιστολὴ του, γιὰ νὰ μᾶς βεβαιώσει ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν διδάσκει ἀρχὲς τῆς Νέας Ἐποχῆς! Ὁπως φαίνεται, τὸ κείμενό μας δὲν εἰσήχθη γιὰ συζήτηση σὲ συνέδρια τῆς Συνόδου! Πιθανὸν καὶ οἱ συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς, παραλῆπτες τοῦ ὑπομνήματος, δὲν ἐζήτησαν νὰ εἰσαχθεῖ. Ἔτσι ἔμεινε χῶρος, στὸν Μακαριώτατο, νὰ λειτουργήσει ὡς ἡ ἐνσάρκωση τοῦ συνοδικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ μᾶς ἔχει πείσει ἡδη ὅτι ὁ ἵδιος εἶναι ἡ Σύνοδος. Νοοτροπία ἐντελῶς παπική! Ἔλαβε δική μου ἀπάντηση σὲ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ μου («Ο.Τ.» 17.10.03) καὶ ἐλήξε ἐκεῖ τὸ θέμα, ὅχι, ὅμως, καὶ στὸ περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἀφοῦ διασώζει μιὰ ἀξιόπιστη μαρτυρία νεοεποχίτικης

νοοτροπίας τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος!

Ἄλλὰ ὁ Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος προκαλεῖ τὸ κοινὸ αἴσθημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, τὴ στιγμὴ, ποὺ τὸ μήνυμά του, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συνάξεως στὸ Προκόπι, δείχνει νὰ λησμονεῖ «ἡ δεξιά του τὶ ἔχει ποιήσει ἡ ἀριστερά του!» Η δεξιά του στὸ Προκόπι εἶπε:

«Ο θρησκευτικὸς συγκρητισμός, τὸν ὃποιο καλλιεργεῖ καὶ προωθεῖ ἡ Νέα Ἐποχή, ἡ ἀπαράδεκτος διὰ κάθε ὁρθόδοξον χριστιανὸν ὅποφις, ὅτι ὅλαι αἱ θρησκεῖαι ἡ «τὰ πνευματικὰ μονοπάτια», κατὰ τὴν νεοεποχίτικην ὄρολογίαν εἶναι παράλληλοι δρόμοι, οἱ ὃποιοι ὅδηγοῦν εἰς τὸν Θεόν, προσκρούουν ἀπολύτως εἰς τὴν Ὁρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν μας, ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀποκαλυφθεῖσα Ἀλήθεια εἶναι μοναδική, ἀνυπέρβλητος καὶ ἀναντικατάστατος. Τὸ πάνθρησκειακὸ ὅραμα, τὸ ὃποιον ἔχεισθαι τὸ μυστήριον τῆς Ἀγίας, Ὁμοιουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος μὲ τὰ πάσης φύσεως ἀνθρωποκεντρικὰ μορφώματα... δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ὁρθοδόξων, ἀλλὰ οὐσιαστικῶς ἀποτελεῖ ἀρνηση τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρίας, ἐλευθερίας καὶ ἐλπίδος μας» (Ο.Τ. 11.11.). Καὶ ὅμως, ὁ ἵδιος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, διεκήρυξε στὴ παγκόσμια σύναξη θρησκειῶν καὶ πολιτισμῶν, στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο (6.4.2004), ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀνήκει στὸ διαθρησκειακὸ ὅραμα, ὅταν ἐδήλωσε ὅτι «Ο Χριστιανισμὸς ἀνήκει στὶς θρησκείες, ποὺ ἔχουν βεβαιότητα γιὰ τὴν ἀλήθειά τους καὶ μάλιστα τὴν ἀποκλειστικήν τους ἀλήθεια!»*

Στὴν παγκόσμια αὐτὴ σύναξη, ὁ Μακαριώτατος ὑπεραμύνθηκε (πολὺ σωστά) τῆς ἱδιοπροσωπίας τῶν πολιτισμῶν. Δὲν ἔκανε, ὅμως, τὸ ἵδιο γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία. Τὴν ἀποσιώπησε, τὴν ἔθαψε μᾶλλον, στὸ διαθρησκειακὸ κλάμπ τῶν μεγάλων θρησκειῶν. Ἄλλὰ τὴν ἵδια δήλωση ὅτι· «Ο Χριστιανισμὸς ἀνήκει στὶς μονοθεϊστικὲς θρησκείες»,

* Σημ. «Ο.Π.Σ.»: Ἀκόμη τολμηρότερα δ. κ. Χριστόδουλος εἰς ἐν Θεσ/νίκῃ Συνέδριον περὶ τῆς «λειτουργικῆς ἀναγεννήσεως» εἶχε γυμνὴ τῇ κεφαλῇ κυρούξει ἐνώπιον τῶν ἀδιαφορούντων ρασοφόρων συνέδρων, ὅτι ὅλοι οἱ ἀνθρωποι, καὶ ἀπιστοι καὶ ἀλλόθρησκοι, «ὅλοι ἀνήκουμε στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ!» (βλ. «Ο.Π.Σ.», τ.36, σελ.28 καὶ «Ο.Τ.» 1433, σελ. 5).

τὴν ἔχει καταθέσει ὁ Μακαριώτατος σὲ κείμενό του στὸ περιοδικὸ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» (Ιούνιος 2004). Εἶναι λοιπόν, κατὰ τὸν Μακαριώτατο καὶ ὁ Χριστιανισμὸς παράλληλος δρόμος θρησκευτικῆς ζωῆς, ὅπως καὶ οἱ ἄλλες θρησκεῖες;

Ἄλλὰ πολλὰ ἐρωτηματικὰ θὰ μποροῦσε νὰ θέσει κανεὶς καὶ ὡς πρὸς τὸ ρόλο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν δογματικῶν θεμάτων καὶ τῶν αἰρέσεων. Ποιὸς εἴναι ὁ ρόλος της; Ὑπάρχει μόνο γιὰ τὸ Προκόπι τῆς Εὐβοίας; Εἶναι μονόφθαλμη; Βλέπει μόνο πρὸς τὸ Προκόπι καὶ θέλει νὰ ἀγνοεῖ τὶ γίνεται στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας; Πάντως δὲν ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τῆς σὲ κραυγαλέες καὶ ἥδη πασίγνωστες περιπτώσεις ἀπόπειρας ἀλλοιώσεως ἀποφάσεων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου μὲ μέθοδο «ἐπιστημονική!» Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπόδειξη δῆθεν, διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς, τῆς ὄρθιοδοξίας, δύο ἀγίων «τῶν ἀντιχαλκηδονίων, δύο αἰρετικῶν, τοῦ Διοσκόρου καὶ τοῦ Σεβήρου, μέσω δύο διδακτορικῶν διατριβῶν, οἱ δόποιες ἐκπονήθησαν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Θεσσαλονίκης!» Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπόδειξη δῆθεν, διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς, τῆς ὄρθιοδοξίας, δύο ἀγίων «τῶν ἀντιχαλκηδονίων, δύο αἰρετικῶν, τοῦ Διοσκόρου καὶ τοῦ Σεβήρου, μέσω δύο διδακτορικῶν διατριβῶν, οἱ δόποιες ἐκπονήθησαν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Θεσσαλονίκης!»!

Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους νὰ ὀρθοτομοῦν τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, δὲν φάνηκε νὰ ἔνοχλήθηκε. Κανένα μέλος τῆς πιὸ πάνω ἐπιτροπῆς δὲν ἀντέδρασε!...

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας στὶς αἰρέσεις εἶναι μονόπλευρη! Βλέπει τὴν πλευρὰ τῶν εἰσαγομένων αἰρέσεων, ἀλλὰ δὲν δραστηριοποιεῖ τὴν ἀρμοδία Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ ἀνάλογη ἀντιμετώπιση τῶν αἰρέ-

σεων τῆς αὐλῆς της. Ἡ συμπεριφορά της αὐτὴ ἐμπίπτει στὸ λόγο τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους: «Οὐαὶ ὑμῖν... ὅτι ἀποδεκατοῦται τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν» (Ματθ. 23,23).

Ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἡδύοσμον τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον τῶν ἔξωθεν ἐρχομένων αἰρέσεων καὶ ἀφήνει στὸ χῶρο τῆς ἀδιαφορίας, ἀλλὰ καὶ στὰ χέρια τῆς ἀσυδοσίας θεολογούντων παραγόντων τῆς αὐλῆς της, τὰ βαρύτερα τῆς ἀγιοπνευματικῆς της παρακαταθήκης, τὴν μοναδικότητα τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἀλήθειας τῆς πίστεως της καὶ τῆς διδασκαλίας της, τὸ δόγμα καὶ τὴν πατερική της παράδοση. «Ταῦτα (στὸ Προκόπι) ἔδει ποιῆσαι κακεῖνα (τῆς αὐλῆς της) μὴ ἀφιέναι!»

1. Ἡ κατάργηση (μὲ τὴν εὐχὴν δύντως τῆς Τεραρχίας, τῆς ἄφωνης) τοῦ συνοδικοῦ συστήματος, δυνάμει τῆς Παπικῆς νοοτροπίας τοῦ κ. Χριστοδούλου, ἰσοσταθμίζεται ἐκκλησιολογικὰ, μὲ τὴν ἴδια νοοτροπία τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Θ', ὁ δόποιος στὴν εἰκοστὴ βατικάνια σύνοδο (1870) ἀξίωσε τὸ ἀλάθητο γιὰ τὸν ἔαυτό του καὶ τοὺς διαδόχους του! Ὁταν κάποια μέλη τῆς συνόδου ἐκείνης τοῦ ἀντεῖπαν, ὅτι ἡ παράδοση δὲν δίνει ἀσφαλῆ ἐρείσματα γιὰ τέτοιο δικαίωμα, ἐκείνος ἀπάντησε· Ἔγὼ εἶμαι ἡ παράδοση! Σήμερα μποροῦμε νὰ λέμε· Ἔγὼ εἶμαι ἡ Σύνοδος!»

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Άνακοινοῦται εἰς τὸ εὔσεβες πλήρωμα τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὅτι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος κ.κ. Μακάριος, κηρύσσει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς ἀκολούθως:

Καθ' ἐκάστην Τετάρτην καὶ ὡραν 6ην μ.μ. εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἅγιων Ἀποστόλων Δάφνης Ἀθηνῶν (Ἀρτέμιωνος 131, τηλ. 210 9711074, 9706809) μὲ θέμα: Ἐρμηνευτικά Πατερικὰ σχόλια εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ Ἰωάννου.

Καθ' ἐκάστην Δευτέραν καὶ ὡραν 6ην μ.μ. εἰς τὸ πνευματικὸν κέντρον «Παναγία Ψυχοσωτῆρα» (Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ 17, Πλατεία Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, Ἅγια Βαρβάρα, τηλ. 210 5610710) μὲ θέμα: Ἐρμηνεία εἰς τὰ Ἀποστολικὰ Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν. (Ἀπὸ Ἀθήνα: Λεωφορίον 839, Ἀφετηρία Ζήνωνος, Στάση Τέρμα.)

Ἀπὸ Πειραιᾶ: Λεωφορίον 830, Στάση Πλατεία Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως.)

Μετὰ τὸ πέρας τῶν διμιλιῶν, ὁ Μακαριώτατος ἐπὶ ἡμίωρον θὰ δέχεται ἐρωτήσεις ἐκ μέρους τῶν πιστῶν, καὶ θὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἀπορίας των.

ΜΑΣΣΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΗΡΩΕΣ

Ἡ ἀλλοιώσις τῆς ἀλήθειας καὶ ἡ παράθεσις τοῦ φέμματος ὡς ἀλήθεια εἶναι ἡ κυρίαρχος τάσις τῆς ἐποχῆς μας. Ἐπιχειρεῖται μία διαστρέβλωσις τῶν πάντων καί, ἐν τέλει θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον, οἱ κυρίαρχοι τοῦ κόσμου τούτου νὰ διαγράψουν ὅλας τὰς ἀξίας καὶ τὰς ἀρχὰς ὅπου ἔχουμε ὡς Ἐλληνες καὶ ὡς Χριστιανοί: θὰ ξαναγράψουν ἴστορία.

Εἰς τὴν ὡς ἄνω δριοθεσίαν κινοῦνται διάφορα δημοσιεύματα τοῦ ἡμερησίου τύπου. Εἰς τὸ φύλλον τῆς 19/03/06 τῆς ἐφημερίδος «ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» ἀναδημοσιεύεται μέρος τῆς ιστοσελίδας τῆς μεγάλης μασσωνικῆς στοᾶς τῆς Ἐλλάδος εἰς τὸ INTERNET. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀναδημοσίευσιν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα ἐπιφανῶν Ἐλλήνων, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν μασσῶνιοι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1800-1950, καὶ μεταξὺ αὐτῶν (ἄκουσον-ἄκουσον!) οἱ: Ἰ. Καπποδίστριας, Θ. Κολοκοτρώνης, Ν. Υψηλάντης, οἱ Φιλικοὶ καὶ λοιποὶ ἀγωνισταὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Δηλαδὴ ἡ μασσωνικὴ στοὰ θέλει νὰ μᾶς εἴπει, ὅτι διέπεται ἀπὸ ἔθνικὸ φρόνημα, ὅτι εἰς τὰς τάξεις τῆς εἶχε καὶ ἔχει πατριώτας, καὶ οὕτε ὀλίγον, οὕτε πολύ, εἰς αὐτοὺς (τοὺς μασσώνους δῆλο). Ὁφείλομεν τὴν σημερινήν μας ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν!

Πρὶν ὅμως σχολιάσομεν τὰς ἀπόψεις τους, ἀς ἔξετάσομεν δύο ζητήματα:

α) Τὶ εἶναι ἀληθινόν;

Τὸ ἀφευδὲς στόμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μᾶς ἀπαντᾷ: «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ Ἀλήθεια». Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀλήθεια, ἡ ὅποια νὰ μὴν εἶναι συνυφασμένη μὲ τὸν Θεάνθρωπον.

β) Τὶ εἶναι ἔθνικόν;

Συμφώνως μὲ τὸν ἔθνικό μας ποιητήν, ἔθνικὸν εἶναι ὅτι εἶναι ἀληθινόν. Δηλαδὴ τὸ ἔθνικὸν εἶναι συνυφασμένο μὲ τὴν ἀλήθειαν,

δηλ. τὸν Χριστόν. Διὰ ποῖον ἀγαθὸν ἐπολέμησαν οἱ πρόγονοί μας τὸ 1821; «Διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἀγία καὶ τὴς πατριόδος τὴν ἐλευθερία». Ἄρα, οἱ πρόγονοί μας εἶχαν καὶ ἐθνικὸ φρόνημα, ἀλλὰ καὶ πίστιν εἰς τὸν Χριστόν. Άμφοτερα ἐντὸς αὐτῶν εἶναι ἀρμονικὰ ἐνωμένα καὶ ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἄς ἔξετάσομεν τώρα, ἐὰν οἱ μασσῶνοι ἔχουν, πρῶτον, ἔθνικὸν φρόνημα, καὶ δεύτερον, ἐὰν πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν Αλήθειαν. Ἀπαντῶντας πρώτα τὸ β' ἐρώτημα, ἀπαντοῦμεν κατηγορηματικῶς, ὅτι οἱ μασσῶνοι δὲν πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Δέχονται βεβαίως εἰς τὴν στοὰν τὸν οἰνοδήποτε ἀνθρωπὸν, ἀνεξαρτήτως τῆς θρησκείας καὶ κοινωνικῆς τάξεως εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ἀνήκει. Συνάμα, ἀπαγορεύουν ρητῶς εἰς τὰς συνάξεις των τὴν οἰανδήποτε συζήτησιν περὶ θρησκείας. Παρουσιάζουν ἔνα κίβδηλο πρόσωπον ἀνεξιθρησκείας, ἀνιδιοτελείας καὶ φιλανθρωπίας· διότι οἱ μασσῶνοι ἀποτελοῦν μίαν ἄκρως ἐλιτιστικὴν κοινωνικὴν ὁμάδα, ἡ ὁποία ἔμφορεῖται ἀπὸ τὸ πνεύμα τοῦ Γνωστικισμοῦ: πιστεύουν εἰς τὸν δυαλισμόν, εἰς τὴν ὑπαρξίν δῆλο. ἐνὸς ἀνωτέρου ἀγαθοῦ καὶ ἐνὸς κατωτέρου κακοῦ θεοῦ, τοῦ καὶ δημιουργοῦ τοῦ ὑλικοῦ τούτου κόσμου. Συνεπῶς πιστεύουν εἰς τὸν διάβολον, τὸν ὅποιον εἰς τὴν γλῶσσαν των ἀποκαλούν «μεγάλον Ἀρχιτέκτονα τοῦ σύμπαντος» (ΜΑΤΣ). Ως ἐκ τούτου, οἱ μασσῶνοι εἶναι ἀντίχριστοι. Ως σύμβολον ὅπου τοὺς χαρακτηρίζει ἔχουν τὸ γράμμα «Γ» (ΓΝΩΣΙΣ), περιεχόμενον ἐντὸς ρόμβου σχηματιζομένου ἔξι ἐνὸς ἀνοικτοῦ διαβήτου καὶ ἐνὸς ἀνεστραμμένου τριγώνου.

Ἄς ἔξετάσομεν τώρα, βάσει τῶν ἀνωτέρω, ἐὰν οἱ μασσῶνοι ἔχουν ἔθνικὸ φρόνημα. Φαινομενικὰ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἔχουν. Ἀλλωστε ἔχουμε κάποιας περιπτώσεις Ἀρχιερέων, ὡς ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος, οἱ ὅποιοι ἦσαν ρητῶς μασσῶνοι καὶ ἔχουν χαρακτηρισθεῖ ὡς ἔθνομάρτυρες.

Κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην ὅμως, οἱ μασσῶνοι δὲν ἔχουν ἀληθινὸν ἔθνικὸ φρόνημα, καὶ τοῦτο διότι ὅπως ἥδη ἀνεφέρθη, ἔθνικὸν εἶναι ὅτι εἶναι ἀληθινὸν, ὅτι δῆλο. ἔχει ὡς κέντρον καὶ ἀφετηρίαν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐπιπροσθέτως, ὡς ἔθνικὴ συμπεριφορὰ κάποιου δρίζεται ἐκείνη ἡ συμπεριφορά, κατὰ τὴν ὅποιαν οὗτος ὑπερασπισθῇ τρόπον τινὰ ἐκεῖνες τὶς συνιστῶσες (ώς εἶναι π.χ. ἡ γλῶσσα, ἡ πίστις, ἡ ιστορία, ὁ πολιτισμός, ἡ ἐλευθερία-ἀνεξαρτησία) ὅπου δρίζουν τὴν ἔθνικὴ ταυτότητα. Τὰ ὡς

ἄνω ἀποτελοῦν τοὺς σπονδύλους ὅπου συνιστοῦν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ ἔθνους, καὶ ὅταν εἰς ἐξ αὐτῶν χωλαίνει, ἢ δὲν ὑφίσταται, αὐτομάτως δημιουργεῖ πρόβλημα ὑγιοῦς πορείας τοῦ ἔθνους. Ὅπως ἡδη ἀπεδείχθη ἀνωτέρω, οἱ μασσῶνοι δὲν ὑπηρετοῦν πλῆρως αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις, καὶ πρωτίστως τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὁρθοδόξου πίστεως, μετὰ τῆς ὅποιας τὸ ἔθνος ἥμῶν εἶναι ἀναντιρρήτως συνδεδεμένον. Ἀρα στεροῦνται καὶ ἀκεραίου ἔθνικοῦ φρονήματος.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 (καὶ εἰδικὰ ὅσοι ἡδη ἀνεφέρθησαν), εἶχον ἀκέραιον ἔθνικὸν φρόνημα, καὶ προπάντων, πίστιν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπομένως οἱ μασσῶνοι φεύδονται ἀσυστόλως, καὶ καλῶς θὰ κάνουν νὰ μὴν ἀφήνουν σκοπίμως νὰ αἰωροῦνται ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοινωνία θέσεις των, αἱ ὄποιαι εἶναι ἀνυπόσταται καὶ ἰστορικὰ παντελῶς ἀστήρικται, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δημιουργήσουν ἐντυπώσεις καὶ κλῖμα συμπαθείας ὑπὲρ αὐτῶν.

Τέλος, πρὸς τὴν ἐφημερίδαν ὅπου ἀναδημοσίευσεν τὴν ἴστοσελίδα τους, συστήνομεν ὑπευθυνοτέρων ἔρευναν πρὸς προχωρήσει ἄλλη φορὰ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς οἰασδήποτε ρηξικελεύθου εἰδήσεως ἢ πληροφορίας.

Γ.Ν

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

Μεγάλη ἀναταραχὴ ἔχει προκληθεῖ εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν μὲ τὴν διάδοσιν τοῦ βλασφήμου βιβλίου τοῦ Ντάν Μπράουν «Κώδικας Ντά Βίντσι», τὸ ὄποιον ἡδη ἀνέβη καὶ εἰς τὰς κινηματογραφικὰς αἰθούσας! Σημεῖον καὶ αὐτὸ τῆς νέας ἐποχῆς, τοῦ ρεύματος τὸ ὄποιον πνέει καὶ τείνει νὰ κατεδαφίσῃ ὅ, τι ἵερὸν καὶ ἀγιον καὶ ἰδεῶδες!

Ποῖος ὁ στόχος; Ἀσφαλῶς ὁ Θεάνθρωπος Κύριος καὶ Θεὸς, τοῦ ὄποιου τὴν Θεότητα καὶ τὴν σωτήριον οἰκονομίαν πολεμοῦν οἱ διάφοροι καιροσκόποι, βλάσφημοι, ἀδιάφοροι καὶ ἔχθροὶ τῆς ὁρθοδόξου πίστεως.

Μετεφράσθη δὲ ὡς βιβλίον εἰς πολλὰς γλώσσας καὶ ἔχει πρωτοφανῆ διάδοσιν παγκοσμίως διότι... βοηθοῦν ἀσφαλῶς αἱ σκοτειναὶ τοῦ ἀντιχρίστου δυνάμεις πρὸς τοῦτο! Παρουσιάζει ἔναν ἀδύναμον Χριστόν, διεστραμμένης διανοίας, ἀνθρωπὸν ἐμπαθῆ, ὑποκείμενον εἰς τὰ διαβλητὰ πάθη, ἔχοντα ἀνάγκην δημιουργίας οἰκογενείας κ.λ.π.. Τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ ἀναμασᾶ (γνωστὰς ἀπὸ παλαιά) θεωρίας Μασσωνικῶν Ταγμάτων καὶ ἄλλων σκοτεινῶν ὀργανώσεων, αἱ ὄποιαι πάλιν πιθανὸν ἀντιέγραψαν τὰς

τοιαύτας ἀνοησίας ἐκ τοῦ αἵρετικοῦ «Εὐαγγελίου τοῦ Ἰούδα», κατὰ τοῦ ὄποιου ὅμιλει ἀπὸ τὸν β' μ.Χ. αἰώνα ὁ Ἀγιος Εἰρηναῖος Λουγδούνου (Λυών).

Οἱ εὐσεβεῖς ὄρθιόδοξοι Χριστιανοὶ δὲν δίδομεν οὐδεμίαν σημασίαν εἰς τοιαῦτα ἀνάξια λόγου χυδαῖα καὶ βλάσφημα, παρουσιαζόμενα ὡς «ἔργα τέχνης», ἐφόσον δὲν ἔχουν καμίαν ἴστορικότητα καὶ δὲν ἔχουν οὐδὲν ἔρεισμα σταθερόν. Ἀπλῶς διαπιστώνομεν δι’ ἀκόμη μίαν φορὰν, πόσον ὁ Θεάνθρωπος Κύριός μας εἶναι ὅντως τὸ σημεῖον τὸ ἀντιλεγόμενον (Λουκ. β', 34) καὶ πόσον ἡ Θεότης Αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὸν αἰώνιον καὶ ἀκατάλυτον βράχον, ἐπάνω εἰς τὸν ὄποιον διαλύονται τὰ ἀφρισμένα κύματα τῆς ἀθεϊας καὶ ἀπιστίας τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ καὶ συγχρόνων πολεμίων Αὐτοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Του...
I.N.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ Α'

«... Καὶ εἰδὸν ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἐπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας» (Ἀποκ. ιγ', 1).

Εἰς τὸ ἀποτρόπαιον καὶ συγκλονιστικὸν αὐτὸ δραμα τῆς Αποκαλύψεως, ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς καὶ «ἐπιστήθιος» τοῦ Κυρίου μαθητῆς «εἰδε» -συμφώνως πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τῆς Ἐκκλησίας- τὸ τερατῶδες ἀλλὰ καὶ πολυσήμαντον σύμβολον τῶν τελικῶν ἐπιχείρων τῆς Ἀποστασίας τοῦ Ἀντιχρίστου. Ἔνα δὲ ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων καὶ ἐπαχθῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ἀλληγορικοῦ αὐτοῦ τέρατος, ἐλκύει μὲ φρίκην τὴν μεγαλυτέρων προσοχήν: τὰ «ὄνόματα βλασφημίας» (ἐφ' οὖ καὶ ἡ ὑπογράμμισις). Αὐτὸ μάλιστα εἶναι τὸ στοιχεῖον ποὺ χαρακτηρίζει κατ' ἔξοχὴν καὶ ἐξ' ἀρχῆς τὸν ἐμπνευστὴν καὶ ἐφευρέτην τῆς κακίας, δηλαδὴ τὸν Σατανᾶν, ὅπως τὸ βιώνει ἡ Ἐκκλησία πολεμουμένη κυρίως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, δηλαδὴ τῆς βλασφημίας, εἰς δόλοκληρον τὴν δισχιλιετὴν ἴστορίαν της ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς μέχρι σήμερον. Τὸ βλέπομεν ἡδη εἰς τὴν κάθιδον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ὅπου ἐνῷ οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ὑπὸ τῶν πυρίνων γλωσσῶν φωτιζόμενοι ἐκήρυττον τὰ ὑψηλότερα τῆς θεολογίας νοήματα, εὑρέθησαν ἀνθρωποι - ἀνάξιοι τοῦ φρικτοῦ γεγονότος μάρτυρες ὑπάρχοντες- οἱ ὄποιοι ὑπὸ τοῦ διαβόλου κινούμενοι ἐβλασφήμουν, ἐρμηνεύοντες τὴν θαυματουργὸν πολυγλωσσίαν τῶν Ἀποστόλων ὡς... μέθην! (Πράξ. β', 13)

‘Η Ἐκκλησία βιώνει, λοιπόν, «ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ» (Ιωάν. ιβ', 25) τὸν λυσσαλέον ἐναντίον τῆς πόλεμον κυρίως διὰ τῆς βλασφημίας, ἡ ὁποία μάλιστα λαμβάνει σήμερον διαστάσεις ἐφιαλτικάς, καθότι τὰ σημερινὰ χρησιμοποιούμενα πρὸς αὐτὸν τὸν ἀνίερον σκοπὸν μέσα (τηλεόρασις, κινηματογράφος, τύπος) εἰναι πανίσχυρα, καθὼς φανερώνουν καὶ νεώτεραι ψυχιατρικαὶ ἔρευναι, αἱ ὁποῖαι ἀπέδειξαν τὴν ἐντυπωσιακὴν ὑποβολὴν ποὺ ἀσκοῦν τὰ ὄπτικοακουστικὰ μέσα ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου, καὶ τὴν καταλυτικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὸν ψυχισμὸν μικρῶν καὶ μεγάλων. Τὰ βλάσφημα μηνύματα κατὰ τῶν θείων προσώπων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου, τῶν Ἁγίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, εἴτε μεμονωμένως, ὡς προσώπων, διοχετεύονται ὡς δηλητήριον εἰς τὸν ἐγκέφαλον εἰδικὰ τῶν νέων μὲ τρόπον ἐπιστημονικὸν καὶ μεθοδικόν, ριζώνει δὲ εἰς τὰ ἐνδότερα θυλάκια τοῦ ὑποσυνειδήτου, διαβρώνοντας ἀκολούθως ὅλόκληρον τὴν συνείδησίν των καὶ κτίζοντας οὕτως τὴν μελλοντικὴν ἀπάνθρωπον κινηματογράφου τὸ HOLLYWOOD, (τὸ ὅποιον ἐβραιοκρατεῖται πλήρως) ἀφοῦ πρωτίστως ἐφρόντισε νὰ δώσει μίαν σκληρὰν «ἀπάντησιν» εἰς τὴν προσωπικὴν παραγωγὴν «THE PASSION OF THE CHRIST» (Τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ) τοῦ Mel Gibson -ὅπου κατερράκων τὸ ἄθεον φαρισαϊκὸν ἵερατεῖον- μὲ τὸν ὡς καὶ ἄκρως βλάσφημον «Κάδικα Ντὰ Βίντσι», ποὺ τόσον ἐλύπησεν ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον, ἐπαναδημιουργεῖ (remake) παλαιοτέραν παραγωγὴν μὲ θέμα τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀντιχρίστου, μὲ τίτλον «THE OMEN» («Ο οἰωνός») -ἐλληνικὸς τίτλος: «Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ»- καὶ τῆς ὁποίας τὴν παγκόσμιον πρεμιέραν εἶχε προγραμματίσει διὰ τὴν 06-06-06 (ἔξι τοῦ ἔκτου μηνὸς τοῦ ἔτους 2006)! Ἐδῶ ὅμως ἐπιβάλλεται νὰ διευκρινήσωμεν, δτὶ δὴν αὐτὴ ἡ ἀντίχριστος παραφιλογία δὲν εἶναι νέα. Μυρηκάζεται ἐδῶ καὶ ἔναν αἰώνα περίπου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι πρωτεμφανίζεται μὲ τὴν δημοσίαν μορφὴν ταύτην, ὡς ἀπόκρυφος διασκαλία τῶν φραγκομασσώνων, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπιβάλλεται ὡς ἔκφρασις «καλλιτεχνικὴ» εἰς τὰς πλατείας λαϊκὰς μάζας

μέσω τῶν ταλμουδοκαμπαλιστικῆς ἐμπνεύσεως κινηματογραφικῶν ταινιῶν, ὅπως «Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ» (1960), «Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» (1963), «ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΥΠΕΡΛΑΜΠΡΟ ΑΣΤΡΟ» (1971), «Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ» (1987) καὶ ὅπου πάντοτε ἡ Ἅγια Μυροφόρος Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ εἶναι πόρνη (καὶ ὅχι Ἅγια παρθένος ὅπως εἶναι ἀλήθεια), ὁ δὲ Ἰούδας ἔνας παρεξηγημένος ἐπαναστάτης ποὺ αἰσθάνεται... προδομένος ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ παράδοξα, τὰ ὅποια προετοίμαζαν τὸν δρόμον διὰ μίαν ταινίαν ὅπως ὁ «Κάδικας Ντὰ Βίντσι». Εἰς αὐτὴν ἀπροκαλύπτως καὶ εὐθέως πλέον ὑβρίζεται καὶ βλασφημεῖται ὅχι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις, ἀλλὰ καὶ ἡ... νοημοσύνη τῶν ταλαιπώρων θεατῶν αὐτῶν τῶν ταινιῶν, μὲ τὰ ὅσα βλακώδη καὶ ἀνάξια λόγου δέχονται ὡς «πνευματικὴ τροφήν» ἀπὸ τοὺς σεσηπότες νόες τοῦ σατανικοῦ σιωνιστικοταλμουδικοῦ συρφετοῦ, ποὺ ἐλέγχει καὶ κατευθύνει τὴν παραλευμένην ὑπὸ τοῦ νοσηροῦ εὐδαιμονισμοῦ καὶ ἀτομοκεντρισμοῦ ἀνθρωπότητα ὡς ἴνδικὸν χοιρίδιον (Guinea-pig). Π.Κ.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ Β'

Δυστυχῶς ὅμως ὁ πόλεμος τῆς βλασφημίας εἶναι πολυπρόσωπος· ἔχει δηλαδὴ τὸν ἴδιον πάντοτε ἐμπνευστὴν (τὸν ἀρχέκακον ὄφιν-διάβολον), ἐκδηλώνεται δὲ ὑπούλως μὲ διάφορα προσωπεῖα! Ἡμπορεῖ ἐπὶ παραδείγματι νὰ φορᾶ τὸ προσωπεῖον τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ καὶ νὰ συναγωνίζεται εἰς τὸν οἰστρον τῆς βλασφημίας τὸν ἀλήστου μνήμης Καζαντζάκην καὶ τὸν ταλμουδοτραφὴν Ντάν Μπράουν! Κάτι ποὺ συναντοῦμεν εἰς τὴν ίστορίαν πολλάκις, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν εἰκονομάχων τῶν ὑπὸ τῶν ἀγίων Πατέρων χριστιανοκατηγόρων εὔστοχως καλουμένων. Ἡ βλασφημία καὶ ἡ διαβολὴ εἴτε κατὰ τὸ Χριστοῦ ἔξαπολύεται, εἴτε κατὰ τῶν πιστῶν Του, εἶναι συμφώνως μὲ τὰ δικά Του λόγια ἔνα καὶ τὸ αὐτό: «ἔγώ εἰμι Ἰησοῦς δὲν σὺ διώκεις» (Πράξ. θ', 5) εἶπεν εἰς τὸν διώκτην τῶν χριστιανῶν Σαούλ, καὶ τὰ ἴδια λόγια ἐπαναλαμβάνει εἰς δοσούς κάμουν τὸ ἴδιο εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως. Καθὼς συχνὰ συμβαίνει καὶ μὲ ὑποτιθεμένους ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ, οἱ δοποῖοι μέσω τῶν ἐντύπων των μᾶς ἀποκαλοῦν χλευαστικῶς... «Μακαρίτας! Βλασφημία σημαίνει βλάπτω τὴν φήμην· μέθοδος τῷ ὄντι διαβολική, ἐξ' οὗ καὶ λέγει ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς Ιωάννης περὶ τοῦ διαβόλου εἰς τὴν Ἀποκάλυ-

φιν: «ό κατηγορῶν (τοὺς πιστούς) ἡμέρας καὶ νυκτός» (Ἄποκ. ιβ', 10). Όμοιώς βλάσφημον καὶ ἀπύλωτον στόμα δείκνυται καὶ τὸ τοῦ Βαρθολομαίου Ἀρχοντώνη, τοῦ φερομένου ὑπὸ τῆς ἀποστασίας ως «Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως», ὁ ὄποιος εἰς ὅμιλίαν του (1η Μαΐου ν.ζ.) εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἐταύτισεν τοὺς εὐλαβεῖς πιστοὺς μὲ τούς... διαβοήτους ἔξτρεμιστὰς Τούρκους τρομοκράτας καὶ δολοφόνους «Γκρίζους Λύκους»! Φλυαρῶν ἀνοήτως ως συνήθως, εἴπεν ἀπευθυνόμενος πρὸς ὅμιλα τῶν «Γκρίζων Λύκων» ποὺ τὸν ἀπεδοκίμασεν (εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν πείθει τόσον ως θρησκευτικός, ὅσον ως πολιτικὸς ἀνήρ) τὰ ἔξῆς: «Ἐχουμε καὶ ἔμεις οἱ Ὁρθόδοξοι αὐτοὺς ποὺ διαπνέονται ἀπὸ ζῆλον οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. Ἐχουν περίπου τὸν ἴδιο φανατισμόν, ὁ ὄποιος θρησκευτικὸς φανατισμός -ὅπως ἔλεγε ὁ μακαριστὸς προκάτοχός μου Δημήτριος- εἶναι τὸ χειρότερον εἰδος φανατισμοῦ διότι....» κ.λ.π., κ.λ.π.!

Δὲν εἶναι λοιπὸν καθόλου τυχαίον, ποὺ εἰς ἔτερος προκάτοχός του (ὁ Ἀθηναγόρας) ἀπέρριψεν καὶ ἀκύρωσεν τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Καζαντζάκη. Ὄλοι οἱ πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ἴδιου πνεύματος διαπνέονται καὶ τὸ ἀποδεικνύον μὲ τὸν ἴδιον οἰστρον βλασφημίας ὑπὸ τοῦ ὄποιού ἐμφωροῦνται, ἀσχέτως ἀν αἱ βλασφημίαι των ἔχουν ἀποδέκτην τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἥ τοὺς πιστούς Του. Ἀλλοι τοὺς ἀποκαλοῦν ὡσὰν εἰκονολάτρας, ἔτεροι πιὸ σύγχρονοι «Μακαρίτας», καὶ ἄλλοι «Γκρίζους Λύκους»! Ασχέτως μεγέθους καὶ ποιότητος, ἡ βλασφημία εἶναι θλιβερὸν γεγονὸς καὶ χαρακτηρίζει ἴδιαιτέρως τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου, τὸν ὄποιον ἐν γνώσει ἥ ἐν ἀγνοίᾳ, ὑπηρετοῦν πάντες οἱ βλάσφημοι ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Διαφέρουν μόνον τὰ προσωπεῖα των.

Πλὴν καὶ τοῦτο προστιθέσθω: ὁ ὁξύνοντος σχολιογράφος τῆς κακοήχου «Φωνῆς τῆς Ὁρθοδοξίας» ἀκουσίως μᾶς ἐπαινεῖ κατ' οὐσίαν διὰ τοῦ ἐπιθέτου «Μακαρίται» καὶ δὲν μᾶς βλάπτει τὴν φήμην. Διότι, κατὰ τὰ ἐγκυρότερα ἐτυμολογικὰ λεξικά, τὸ «μακάριος» ἐτυμολογεῖται «ἀπὸ τοῦ κήρ, τοῦ σημαίνοντος τὴν θανατηφόρον μοῖραν, γίνεται δὲ κατὰ τὴν παραγωγὴν κήριος, ὁ τῇ φθορᾷ ὑποπεπτωκὼς· καὶ μετὰ του στερητικοῦ Α, ἀκήριος, ὁ ἐστερημένος τῆς φθορᾶς· καὶ τρόπῃ τοῦ Η εἰς Α, καὶ πλεονασμῷ τοῦ Μ, μακάριος... Μακάριος ὡν ὁ μὴ κηρὶ τουτέστι φθορᾶ ὑποκείμενος», ἔξ οὖ καὶ τὸ «μακαρίτης». (Ἐτυμολογικὸς λεξικὸς MAGNUM, Thomas Gaisford, ἐκδ. Πελεκάνος - 2000, σελ. 573). Οθεν εὐχαριστούμεν τὸν ώς

ἄνω σχολιογράφον, τὸν προσάπτοντα ἡμῖν διὰ τοῦ μώμου, ἔπαινον!

Π.Κ.

ΔΑΙΜΟΝΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΙΣ ΤΗΝ ΣΥΡΩΠΗΝ

Τοῦ φυσικὸν ἐπόμενον νὰ γίνῃ καὶ τοῦτο, ἀφοῦ ἀπὸ ἵκανῶν ἐτῶν ἐφημερίδαι, περιοδικά, ταινίαι, διαφημίσεις, τηλεοπτικὰ προγράμματα, παιδικὰ παιχνίδια καὶ συνήθειαι «μεγάλων» ἔχουν γεμίσει μὲ μορφὰς δαιμονικάς, ἐνασχολήσεις περὶ μαγείας καὶ ἀστρολογίας, σημεῖα καὶ τέρατα. Τὸ ἐπιστέγασμα ὅλων αὐτῶν ἥτο «τὰ τέρατα τῆς Φιλανδίας», ἥτοι τὸ σατανόμορφον συγκρότημα τῆς hard-«goth»-rock μουσικῆς Lordi, νὰ λάβει μὲ πάμπολους βαθμοὺς τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν διαγωνισμὸν τραγουδιοῦ «Eurovision». Σατανόμορφον, διότι τὰ μέλη του εἶναι μονίμως βαμμένα καὶ ἐνδυματολογικῶς μεταμορφωμένα εἰς τέρατα, δαιμονικὰς καὶ τρομακτικὰς μορφάς, οἱ δὲ στίχοι τῶν τραγουδιῶν των -ώς καὶ τοῦ βραβευθέντος!- εἶναι καθαρὰ δαιμονικοί, μυητικοὶ εἰς τὸν σατανισμόν. Παρόλον ὅτι ἥκουσθησαν ποικίλα ἀρνητικὰ καὶ σαρκαστικὰ ἐναντίον των σχόλια ἐκ πολλῶν, γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ «σημεῖον τῶν καιρῶν», ἡ μέχρι τοῦ νῦν ἐντελῶς περιθωριακὴ καὶ δαιμονικὴ αὐτὴ «μουσική» νὰ προάγεται καὶ προβιβάζεται εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε νὰ ἐπιβραβεύεται καὶ πανευρωπαϊκῶς! Ετερα παράλληλα «σημεῖα τῶν καιρῶν» εἶναι τόσον ἡ βλάσφημος ταινία «Κώδικας Ντά Βίντσι», ὅσον καὶ ἡ ταινία τοῦ μιαροῦ ἀντιχρίστου: «Ἡ προφητεία», τὴν ὄποιαν οἱ δαιμονοκρατούμενοι κινηματογραφικοὶ κύκλοι τῆς Ἑλλάδος πρόκειται νὰ πρωτοπαρουσιάσουν προκλητικάτατα εἰς τὰς 6-6-6 (6 Ιουνίου 2006)! Ήμεῖς ὅμως ως Ὁρθόδοξοι Πιστοὶ δὲν πρέπει οὕτε νὰ φοβούμεθα, οὕτε νὰ ἀδιαφορῶμεν ἥ συστελλόμεθα. Άναμένοντες πάντα ταῦτα νὰ συμβοῦν καὶ πολλὰ περισσότερα, δόσον περισσότερον πλησιάζομεν εἰς τὰ ἔσχατα τῶν ἔσχατων, πρέπει νὰ ὀπλισθῶμεν μὲ τὰ πνευματικὰ ὅπλα τῆς μετανοίας, προσευχῆς καὶ τῶν Θείων Μυστηρίων, «ἴνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ὀπαντα κατεργασάμενοι στῆναι» (Ἐφ. ᷄, 13), κατὰ τὸν Ἀπόστολον. Καθότι εἰς τὰς ἐπερχομένας πονηρὰς ἡμέρας ἔχομεν χρείαν θερμῆς πίστεως, τῆς διὰ τῶν θεαρέστων ἔργων ἐδραιούμενης, ὥστε διὰ τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῆς νὰ ἐκνικήσωμεν τὰς μεθοδείας τοῦ πονηροῦ. Ι.Ι.

Ἐπιμέλεια:
Ίεροδιάχονος Καλλίνικος Κελεπούρης

13η Μαρτίου. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Προσκυνήσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὴν Γ' Κυριακὴν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακάριος, παρευρέθη εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Καθεδρικὸν Ιερὸν Ναὸν Ὅψωσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἀχαρονῶν. Ἐκεὶ ὁ Μακαριώτατος προεξῆρχε τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας, ἐνῷ συγχρόνως ἐκήρυξεν τὸν θεῖον λόγον, ἐστιάζοντας τὴν ὁμιλίαν του εἰς τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῆς σχέσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μετὰ τοῦ ἐν γένει χριστιανικοῦ βιώματος. Παρέστη συμπροσευχόμενος εἰς τὸ Ἀγιον Βῆμα καὶ διοίκειος Μητροπολίτης Ἀχαρονῶν Σεβασμιώτατος κ. Ἀθανάσιος.

21η Μαρτίου. Μὲ ἀφορμὴ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ Πανασιολογιωτάτου Ἀρχι-

μανδρίτου π. Νικοδήμου μετέβη ὁ Μακαριώτατος εἰς τὴν Ἱερὸν Μονὴ Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης Σοφικοῦ Κορινθίας, ἐνθα ἐτέλεσε ἐπιμνημόσυνον δέησιν ἐπὶ τῆς σωροῦ τοῦ Μακαριστοῦ Γέροντος.

25η Μαρτίου. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐπανηγύρισεν ὁ ὁμώνυμος Ἱερὸς Ναὸς εἰς τὴν Στυλίδαν Φθιώτιδος. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακάριος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου οἰκείου Μητροπολίτου κ. Καλλίνικου, προέστη τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῆς Πανηγύρεως συμφώνως μὲ τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα.

Ἄφ' ἐσπέρας ἐτελέσθη Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς μετ' ἀρτοκλασίας, ἐνῷ τὴν πρωΐαν τῆς ἑορτίου ἡμέρας ἐτελεσιουργήθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου μετὰ λαμπρᾶς Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ Μακαριώτατος ἐξεφώνησεν τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ἀναφερόμενος ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου, ὡς μιᾶς ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους συζητούμενην παραχώρησιν ἀδείας λειτουργίας μουσουλμανικοῦ τεμένους πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀθήναις ισλαμιστῶν, ὡς στηλιτώσας αὐτὴν ὡς ἀντίφασιν καὶ ἀνατροπὴν τοῦ ὁράματος καὶ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς παλλιγγενεσίας, ἀλλὰ καὶ ὡς «κερκόπορτα» πολλῶν ἐπερχομένων δεινῶν διὰ τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος.

Ἀκουλούθως τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐγένετο λιτάνευσις τῆς σεπτῆς εἰκόνος τοῦ Κυρίας Θεοτόκου εἰς τὴν πόλιν τῆς Στυλίδος καὶ ἐν συνεχείᾳ, παρετέθη πλουσία τράπεζα

πρὸς τοὺς μετέχοντας εἰς τὴν χαρὰν τῆς πανηγύρεως τῆς Θεοτόκου.

3η-10η Ἀπριλίου. Καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακάριος προέστη τῶν τεταγμένων Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Λειτουργιῶν καὶ ἐκήρυξεν τὸν θεῖον λόγον εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀττικῆς. Τὸ δὲ βράδυ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου εὑρέθη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου Σπάτων διὰ τὴν Ἀναστάσιμον ἀκολουθίαν καὶ τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν τοῦ Πάσχα.

Τὴν δὲ ἐσπέραν τῆς ἴδιας λαμπρᾶς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως ὁ Μακαριώτατος μετέβη, ὡς κατ' ἔτος, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ προέστη τοῦ πανηγυρικοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Ἁγάπης εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Γοργοϋπηκόου Εὐόσμου. Τὴν

ἐπομένην, Δευτέρᾳ τῆς Διακαινησίμου, ὁ Μακαριώτατος μετέβη εἰς τὴν Ἱερὰν ἀνδρῷαν Κοινοβιακὴν Μονὴν τοῦ Ἅγιου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, τῆς ὁποίας πνευματικῶς προσταται, καὶ ὅπου μετὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Εὐθυμίου, τῆς μοναστικῆς ὀδελφότητος καθὼς καὶ πλήθους προσκυνητῶν ἐτέλεσε τὴν καθιερωμένην λιτάνευσιν τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου «Φοιβερᾶς Προστασίας».

20η Ἀπριλίου. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου ἐπανηγύρισεν ἡ ὁμώνυμος ἱερὰ καὶ σεβασμία ὀνδρῷα Μονὴ ἐν τῷ χωρίῳ Ἀνυδρον Φθιώτιδος.

Συμφώνως μὲ τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴν λειτουργικὴν τάξιν, ἀφ' ἐσπέρας ἐτελέσθη ὁ

Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς μετὰ τῆς Λιτῆς καὶ ἀρτοκλασίας, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Μακαρίου, τῇ συμμετοχῇ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ Κτίτωρος τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς, Πανιερωτάτου κ. Καλλινίκου.

Τὴν πρωΐαν τῆς φερωνύμου ἡμέρας ἐψάλη ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔλαβε χώραν Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία τῆς ὁποίας προεξῆρχεν ὁ Μακαριώτατος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου κ. Καλλινίκου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων Θεσσαλονίκης κ. Εὐθυμίου καὶ Μεσογαίας & Νήσων κ. Χριστοφόρου.

Τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας ἐπηκολούθησεν ἡ λαμπρὰ τελετὴ τοῦ Καθαγιασμοῦ τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ Καθολικοῦ τῆς

‘Ιερᾶς Μονῆς, ἐπ’ ὀνόματι τοῦ ἑορταζομένου Ὁσίου Ἀθανασίου, ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Ἀρχιερέων.

Τῶν ὅλων ἵερῶν ἐκδηλώσεων συμμετεῖχε πλήθος πιστῶν, καθὼς καὶ Κληρικῶν, εἰς τοὺς ὅποίους ἡ φιλόξενος ἀδελφότης τῆς πανηγυριζούσης Μονῆς παρέθεσε πλουσίαν τράπεζαν.

23η Ἀπριλίου. Ἐπανηγύρισεν ὁ Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἅγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἰλίου Ἀθηνῶν. Εἰς τὸν πανηγυρικὸν ἐσπερινὸν παρευρέθη καὶ ἔχοροστάτησεν ὁ Μακαριώ-

τατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μακάριος, ἐνῶ τὴν φερώνυμον ἡμέραν προεξῆρχεν τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος & Θαυμακοῦ κ. Καλλίνικος.

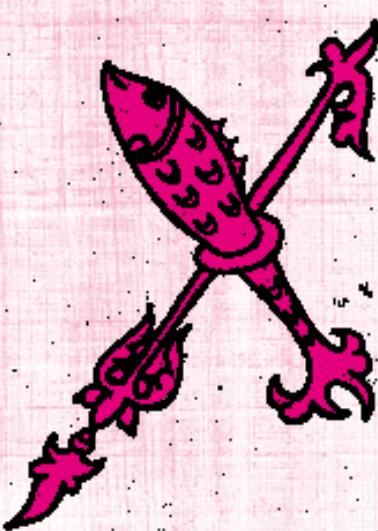
Διὰ συνεισφορὰν
εἰς τὰς οἰκονομικὰς
ἀνάγκας τοῦ
Ἱεροῦ ἀγῶνος,
ὅλοθύμως
ἀνταπεκρίθησαν
οἱ κάτωθι:

Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μακάριος	500 €
Σεβ. Ἐπίσκοπος Φιλίππων κ. Ἀμβρόσιος	600 €
Τ. Μητρόπολις Πειραιῶς	100 €
Τ. Μητρόπολις Κρήτης	100 €
Τ. Μονὴ Όσ. Συμεών Συταλίτου Θηβῶν	200 €
Τ. Μονὴ Ἀγ. Σκέπης Κερατέας	40 €
Τ. Ναὸς Τριῶν Ἱεραρχῶν Δράμας	250 €
Τ. Ναὸς Ἀγ. Γεωργίου / Κηφησία	20 €
Τ. Ναὸς Ἀγ. Δημητρίου / Αἰγάλεω	20 €
Τ. Ναὸς Ταξιαρχῶν / Ν. Ιωνία	20 €
Τ. Ναὸς Ἀγ. Πάντων / Ἰλιον	20 €
Τ. Ναὸς Μεταμορφώσεως / Χαλάνδρι	20 €

Τὴν 21η Μαρτίου ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ διακεκριμένος Ἀρχιμανδρίτης καὶ Πνευματικὸς Γέρων Νικόδημος, ατήτωρ καὶ προϊστάμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἅγιας Μαρίνης Σοφικοῦ Κορινθίας. Προήρχετο ἐκ τῆς «Ματθαιϊκῆς» παρατάξεως, προσεχώρησε δὲ εἰς τὴν Ἅγιαν καὶ Ἱερὰν ἡμῶν Σύνοδον κατὰ τὸ ἔτος 1973, λόγω τῆς ὑπὸ τῶν «Ματθαιϊκῶν» ἐπιδεικνυμένης τότε ἀδιαλλαξίας πρὸς ἔνωσιν μεθ’ ἡμῶν, παρὰ τὴν σχετικὴν ἐπιθυμίαν τῶν -γνησίων Ὁρθοδόξων τότε- Ρώσσων τῆς Διασπορᾶς, οἱ δόποιοι καὶ ἔχειροθέτησαν τοὺς «Ματθαιϊκούς» ὑπὸ τὴν προϊùπόθεσιν αὐτῆν. Υπηρέτησεν εἰς τὸ Ἱερατικὸν λειτουργῆμα μετ’ αὐταπαρνήσεως καὶ εὔσυνειδησίας, ἐλκύσας περὶ ἔαυτὸν πλήθος πνευματικῶν τέκνων καὶ ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων, οἱ δόποιοι εὗρον εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸν στοργικὸν πνευματικὸν Πατέρα, τὸν πρόθυμον συναντιλήπτορα τῶν δοκιμασιῶν ἐκάστου καὶ τὸν πολύτιμον συμβουλάτορα.

Ἄμα τῇ εἰδήσει τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ μετέβησαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἅγιας Μαρίνης πρὸς ἐπιτέλεσιν ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μακάριος καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Πειραιῶς κ. Νήφων, ὁ ὄποιος καὶ προέστη τῆς κηδεύσεως τοῦ φιλτάτου Γέροντος, Πατρὸς καὶ Συλλειτουργοῦ, οὗ ἡ μνήμη εἴη ἀληστος καὶ αἰωνία, συνδεσμοῦσα καὶ παρηγοροῦσα τὴν ὁρφανὴν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα εἰς συνέχισιν τῆς θεαρέστου πολιτείας της.

ειστος γλυκός
εκ νεκρῶν θάνατω
θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς
μανιασίκ, Γαϊν
χρεγάληνος.

«Όρθόδοξον Πατερικόν Σάλπισμα»

Κάνυγγος 32, Τ.Θ. 8122, 100 10 Αθήναι

ΚΛΕΙΣΤΟ - ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1068/96 Κ.Δ.Α. • FERMG - SOUS PERMIS No 1068/96 K.D.A.

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2468